

Revista Inginerilor Români

Organul Reuniunii Tehnicilor Români.

== Apare de douăori la lună prin colaborarea tuturor specialiștilor noștri. ==

Abonamentul: pe an 30 cor., $\frac{1}{2}$ an 15 cor.
Redacția: Strada Schewis Nr. 5/a.

REDACTOR:
I. VICTOR VLAD.

Taxa pentru inserțiuni:
De spațiul un cm² câte 30 fileri.

Cătră cetitor.

După o robie de optsprezece secol, poporul nostru este acum în situația fericită de a se simți liber sub cerul mândru al libertății. In zilele acestea sfinte ale renașterii privim pe deoparte cu îndârjire cătră calea lungă a calvarului pe care am trecut, pe de altă parte ochii noștri se deschid plini de voință spre răsăritul mândrului nostru soare ce ni se ivește.

E clar că vița noastră latină are să-și continue menirea sa de rasă nobilă în orientul acesta expus concepției de violență. Simțim cu toții că va trebui să căutăm drumurile pe cari au mers strămoșii și pe cari le-au modernizat gintele surori din apus.

Primim dela aceste ginte-surori principiul conducător al veacului nostru, principiul mării și al organizării.

Acest principiu ne-a adunat pe noi inginerii la Congresul ținut în Sibiu și acest spirit va conduce atât Reuniunea noastră înființată, precum și această revistă pe care o trimitem de solie tuturor cari doresc binele neamului.

In corul mării ce va preamări munca productivă în atelierele unde se va proiecta bunăstarea neamului nostru, la edificarea statului și la executarea detaliilor grele, va fi pretutindenea inginerul român. Acolo unde va trebui să descoperim secretele firii bogate, acolo unde vom trebui să înfrângem piedecile naturii, acolo totdeauna vor lucra inginerii români cu toată energia lor predestinată pentru muncă. Vom reduce toate complicațiunile firii la realitate și matematică, vom aduce bunăstare pentru toate păturile neamului, vom îmbunătăți pe părintele nostru cel mare, care este statul nostru de mult dorit, și vom scoate din îmbrăcăminte omului sărac acest pământ înzestrat cu toate comorile firii și-l vom îmbrăca cu haina solidă a muncitorului îndestulit.

In momentul acesta sfânt, când suntem la leagănul unei opere grandioase, când perspectivele de viitor ale neamului nostru se largesc tot mai mult, oare ar putea să concludăm la altă hotărîre, decât la deviza de chemare:

Veniți fraților! La muncă! Adunați-vă sub drapelul acestei devize sfinte, fiecare după talentul și

puterea sa. Noi în semnul acesta Vă chemăm. Sprijiniți și lucrați în fiecare clipă a vieții voastre scumpe și nu uitați nici pe un moment că lucrați în șirele unui popor menit la cea mai frumoasă chemare.

Materialul congresului nostru, cuprins în acest număr de revistă, va fi o pagină însemnată în evoluția devizei enunțate. Numerii, ce vor urmă să apară de aici încolo, vor avea menirea să fie echoul specialității ingineresti în mecanismul mare ce se va porni pentru dovedirea că neamul nostru, cu drept cuvânt, este în stare să fie reduta civilizațiunii în acest estrem orient.

Comitetul de redacție.

Extras din Procesul verbal

luat în ședințele congresului inginerilor și specialiștilor tehnici, ce s'a ținut în Sibiu la 16 și 17 Dec. 1918 în sala festivă a Casei naționale.

Ședința plenară I.

Luni, 16 Decembrie.

1. I. V. Vlad deschide congresul în numele convocatorilor și pe baza imputernicirii primite în conferența din preșeară, propune și congresul alege de președinți onorari pe exmisul Consiliului dirigent *Dr. Romul Boila*, șeful rezortului de comunicație și pe *Alexandru Bălaș Lissa*, directorul oficiului silvic al Comunității de avere din Caransebeș.

Preșident al congresului pe *Ioan N. Negruțiu*.

Vicepreședinți: *Mihail Ittu* și *I. Vict. Vlad*.

Notari: *Adrian Suci* și *Andrei Crăciun*.

Membrii verificători: *George Imbăruș* și *Romul Pop*.

2. Biroul ales își ocupă locul. Președintele salută congresul (vezi acluzul I) și bineven-tează reprezentanții corporațiilor noastre: pe *Dr. Romul Boila*, reprezentantul Consiliului dirigent, *Andrieu Bârseanu*, preșident al Asociațiunii, *Victor Tordășianu*, preșidentul Reuniunii de meseriași și pe colonelul-inginer în armata română *I. Băncilă*.

21763

Biblioteca Județeană ASTRA

21763P

3. *Dr. Romul Boila*, șeful resortului de comunicație ca reprezentant al Consiliului Dirigent salută congresul prin alocuția anexată sub II.

Prezidentul mulțumește vorbitorului pentru principiile depuse în alocuțiune.

4. Dl *Andrei Bârsan*, prezident al «Asociațiunii» bineventează congresul prin cuvântarea anexată sub III.

Prezidentul mulțumește vorbitorului pentru magistrala expunere și propune iar congresul hotărăște tipărirea acestei solii prețioase.

5. Dl *Victor Tordășianu*, prezidentul meseriașilor sibieni salută congresul prin cuvântarea anexată sub IV.

Prezidentul mulțumește vorbitorului pentru expunerea istorică făcută și propune iar Congresul hotărăște tipărirea acestei cuvântări.

6. *I. Victor Vlad*, expune situația actuală a chestiunilor tehnice și a marilor probleme de viitor (Anexa V).

7. *Adrian Suci*, expune rolul inginerului în vieța statelor (Anexa VI).

8. Notarul cetește telegramele și scrisorile de aderență sosite dela inginerii și specialiștii: Terentie Buchescu, Dr. Cornel Micloși, Ioan Onciu, Stan Vidrighin, Etienne Deák, Ioan Timoc, Alexandru Mihailoviçi, Alex. Anca, Emil Surdu, Adrian Diaconovici, Cezar Popovici, Dumitru Gomuția, Ioan Moldovan și Augustin Maior (Adnexa VII).

9. Conform hotărârii luate în presară, prezidentul propune ca în scopul împărțirii muncii și a rezolvării mai grabnice a hotărârilor de luat, participanții congresului să se împartă în secții de specialitate.

Propunerea se primește și se formează următoarele secții:

1. Secția de organizare.
2. „ edilelor.
3. „ căilor ferate.
4. „ postelor și a telegrafului.
5. „ pentru ape și a forțelor hidraulice.
6. „ reformei agrare și a parcelărilor.
7. „ industrială.
8. „ silvanală.
9. „ montanistică.

10. Exhaurindu-se ordinea de zi a primei ședințe plenare prezidentul ridică ședința la ora 11 și 45 a. m.

Ședința plenară a II-a

Martți, 17 Dec. se deschide la 9 oare a. m.

11. I. V. Vlad, referentul secției de organizare propune un proiect de adresă către Consiliul Dirigent.

La obiect iau cuvântul: Colonel de marină-inginer Eugen Muntean, Adrian Suci, I. V. Vlad, locot. de marină-inginer Traian Trimbiționi, Valer Pop, Leo Bohățiel, I. F. Negruțiu, Dr. R. Boila, Colonelul Băncilă, Mihail Ittu și Pamfile.

a) se propune din partea secției de organizare:

«Instituirea unui Birou Tehnic compus din toate afacerile tehnice, în fruntea căruia să stea un om de specialitate, care să aibă loc în Consiliul Dirigent»;

b) Pr. Trimbiționiu propune în locul înființării a unui singur birou tehnic, instituirea de referenți tehnici coordinați celorlalți referenți la cele patru rezoarte cu afaceri tehnice;

c) la întrebarea d-lui M. Ittu, Dr. R. Boila propune instituirea unui Birou Tehnic Superior, care să aibă sferă consultativă. Acest birou va fi detașat unui resort din necesități administrative.

Congresul primește propunerea ultimă (Anexa VIII) exmite pentru stabilirea textului de adresă și prezintă acestuia la Consiliul Dirigent pe următorii: Colonel Băncilă, Colonelul Muntean, Mihail Ittu, I. Victor Vlad, Adrian Suci și Traian Trimbiționiu.

Cu comisiunea se depărtează și Dr. Romul Boila.

12. Referentul Gavril Lungu referează hotărârile aduse de secția edilă (Adnexa IX). Se primește.

13. Referentul Leo Bohățiel referează rezoluția secției pentru căile ferate (Adnexa X). Se primește.

14. Referentul Dr. Victor Pocol referează rezoluția secției pentru postă și telegraf (Adnexa XI). Se primește.

15. Referenții Rudolf Oprean și I. Victor Vlad citesc rezoluțiile aduse în chestia oficiilor de apă, respective referitoare la exploatarea forțelor hidraulice Adnexe XII și XIII. Se primesc.

16. Referentul Septimiu Smighelschi citește rezoluția secției de reformă agrară și parcelări. (Adnexa XIV). Cu observarea d-lui Pamfile se primește.

17. Referentul Emil Buia cetește rezoluția secției industriale (Adnexa XV). La discuție iau parte dnii Pamfile, Olteanu, Staitiu, A. Suci, I. F. Negruțiu, E. Buia și Maxim Vulcu.

Se primește propunerea dlui Olteanu, ca industriașii să fie scutiți de serviciul militar.

Tot astfel se primește propunerea dlui S. Simu cu amendamentul d-lui Buia ca Consiliul Dirigent să cugete asupra înființării unui

Mult Stimat D-le!

Inginerii și oamenii de specialitate tehnică, aparținători neamului românesc din Transilvania, Banat și părțile Ungurene, întruniți la Sibiu în primul lor Congres (Luni și Marți 3/16 și 4/17 Decembrie 1918) au hotărât între altele înființarea «*Reuniunii Tehnicilor Români*» cu scopul de a grupa și sprijini toate forțele ce se ocupă cu lucrări tehnice și pentru a le asigura o pășire rezolută în serviciul înfloririi neamului românesc. Conform statutelor acceptate, vor avea să solvească membrii fondatori 500 cor., odată pentru totdeauna, membrii pe viață odată pentru totdeauna 300 cor., iar membrii ordinari în secția inginerescă anual 50 cor., apoi membrii ordinari în secția oficianților tehnici și a întreprinzătorilor anual 30 cor. și în secția suboficianților tehnici 10 cor. anual.

Dorind a începe activitatea „Reuniunii Tehnicilor Români” numai decât, pornind în a edă o revistă tehnică și toate manualele de lipsă, apoi dorind a exoperă tuturor membrilor acestei reuniuni deplina onorare a muncii depuse, începem cu aceasta organizarea specialității noastre apelând atât la D-Voastră cât și la colegii D-Voastre a căror adresă nu am avut-o, spre a se înscrie de membru — în una din categoriile amintite — ale Reuniunii Tehnicilor Români.

Taxele de membri se vor plăti pe cheque-ul alăturat. Cui-tanțele și biletele de legitimație se vor trimite prin poștă, făcându-se referadă și în revistă.

Colegi! Organizați-vă! Așa vom însemna ceva în viața României viitoare, altcum vom rămâne și pe mai departe oficianți nespriziniți ca și în statul discompus.

Sibiu, la 23 Decembrie 1918.

Ioan F. Negruțiu,
prezident al Congresului.

Mihail Ittu,
vice-prezident al Congresului.

I. Victor Vlad,
secretar al Reuniunii Tehnicilor români.

resort care să hotărască asupra capitalului străin în întreprinderile tehnice.

18. Referentul Petru Fotoc cetește rezoluția secției silvanale. (Adnexa XVI). Se primește cu unanimitate.

19. Referentul Ioan Andrea cetește rezoluția secției montanistice. (Adnexa XVII.) Se primește cu unanimitate.

Fiind timpul înaintat ședința se suspendă la orele 12 până după masă.

*

Redeschizându-se ședința plenară la 2 oare I. Victor Vlad referiază congresului că memoriul a fost primit cu aprobare din partea Consiliului Dirigent, și după ce Consiliul Dirigent a cerut congresului să aleagă membrii Biroului Tehnic Superior, congresul esmite o comisie de candidare în persoanele d-lor: L. Bohățiel, M. Ittu, V. Lazar, I. Moldovan, Dr. V. Pocol, G. Imberuș, G. Lungu, B. Crăciun, I. Staitiu, N. Stanciu, I. V. Vlad și R. Oprean, care comisie se retrage.

20. Dl Mihail Ittu ca referent al secției organizatoare propune, iar congresul hotărăște cu unanimitate înființarea «Reuniunii Tehnicilor Români». Statutele (Adnexa XVIII) se primesc cu amendamentele propuse de d-nii Munteanu, Vlad, Suci, Bohățiel, Pascu, Oltean și Ittu.

21. Comisiunea de candidare referiază prin L. Bohățiel iar congresul alege pe seama Biroului Tehnic Superior:

La trenuri pe L. Bohățiel, iar ca suplent pe L. Marinescu.

La silvanistică pe M. Ittu, iar ca suplent pe Baiu Crăciun.

La edile pe G. Lungu, iar ca suplent pe Ioan Niga.

La montanistică pe V. Lazar, iar ca suplent pe Ioan Andrea.

La mecanică pe C. Mesaroșiu, iar ca suplent pe Silviu Cristea.

La ape pe R. Oprean, iar ca suplent pe Stan Vidrighin.

La poștă și telegraf pe Aug. Maior, iar suplent pe Dr. Victor Pocol.

La parcelări pe A. Stoica, iar ca suplent pe Laur. Giurgiu.

La statistică pe I. F. Negruțiu.

22. Se alege o comisie de candidare pentru Comitetul Dirigent al Reuniunii Tehnicilor Români pe baza statutelor primite.

La propunerea comisiei candidatoare constatatoare din dnii Bălaș-Lissa, Stanciu și Pocol, se alege în Comitetul Dirigent cu mandat de un an d-nii I. F. Negruțiu, Mihail Ittu, Ru-

dolf Oprean, Vasile Lazar, Victor Tordășianu, George Imberuș și I. Victor Vlad ca membri ordinari, iar ca suplenți d-nii L. Bohățiel, Olteanu, Zeicu și Gorun.

Dl Alex. Bălaș-Lissa propune ca secretarul să aibă un onorar de 2400 cor., iar dl A. Suci propune și congresul alege de secretar pe I. Victor Vlad.

Dl Vlad mulțumind pentru încrederea dată, primește funcțiunea și declară că pune la dispoziția Comitetului Dirigent onorariul votat pentru scopurile de propagandă și reviste ale Reuniunii.

Secretarul propune apoi, iar congresul hotărăște salutarea societăților tehnice din România și a statelor aliate, edarea unei reviste și de cărți, apoi

23. Președintele închide congresul prin a invita la o cină comună, la care va participa și șeful resortului de comunicație, dl Dr. Romul Boilă.

Sibiu, la 17 Dec. st. n. 1918.

Andrei Crăciun,
notar al Congresului.

Adrian Suci,
notar al Congresului.

I. F. Negruțiu,
preșident al Congresului

George Imberuș,
verificator.

Romul Pop,
verificator.

Adnexa I.

Cuvântarea de deschidere a preșidentului Ioan F. Negruțiu.

Onorat congres!

Mulțumesc de încrederea cu care m'ați onorat. Văd în această hotărâre a Dvoastre recunoașterea năzuințelor mele din 1914, de a realiza cooperarea tuturor inginerilor români.

Cum s'a schimbat însă lumea de atunci! Pe când în 1914 ne-am mulțumit să ne constituim ca o secție tehnico-industrială a Asociațiunii, cu ținte mai mult platonice, eată-ne ajunsă să vedem înfăptuită o situație care numai în vis ne-am putut-o închipui. Prin biruința strălucită a statelor antantei și prin jertfele de sânge ale tuturor Românilor, am ajuns stăpâni în țara noastră.

Hotărâtă la Alba-Iulia unirea noastră de săvârșită cu România, noi inginerii suntem chemați ca comorile ardealului, zestrea noastră bogată, invidiată de o lume întreagă, să o luăm și predăm cât mai perfect stăpânirii noi, spre binele obștesc al tuturor Românilor.

Veniți frați ingineri cu sfatul vostru luminat să croim calea de urmat spre a înfăptui

cât mai curând viitorul de aur al României mari!

Salut în mijlocul nostru pe Dl Dr. Romul Boilă reprezentantul Consiliului Dirigent. Il salut pe Dl Andrei Bârseanu prezidentul Asociațiunii și pe Dl Victor Tordășianu prezidentul reuniunii meseriașilor.

Adnexa II.

Vorbirea dlui Dr. Romul Boila,
exmisul Consiliului Dirigent, șef al resortului de
comunicație.

Onorat Congres!

Salut în numele Consiliului Dirigent Român primul Congres al Inginerilor și al specialiștilor tehnici români din Transilvania, Banat și Țara Ungurească!

Mărețul scop al congresului a aflat răsunet viu la Consiliul Dirigent. De aceea s'a grăbit ca la glasul d-voastre de chemare să fie reprezentat la acest congres.

Vitregimea sorții îndurate și-a arătat efectul și la dezvoltarea branșei acesteia, de altcum de o capitală importantă în viața economică, industrială și comercială a unui stat modern.

Inginerul și specialistul tehnic român încă a trebuit să facă martirajul orărilor intelectual român. Imi place să constat cu fală, că d-voastră cu toții ați stat totdeauna la culmea chemării d-voastre naționale. Inginerul român a fost încălzit totdeauna de cele mai curate sentimente pentru cauza mare românească.

După trecutul plin cu zbucium, cu grele și mari suferințe asteaptă pe inginerii și specialiștii tehnici români o moștenire foarte însărcinată.

Pe noi toți ne așteaptă împlinirea unor datorințe, care pretind dela noi o muncă așa zicând supraomenească, — încordarea tuturor forțelor noastre fizice și intelectuale.

Avem de a delătura ruinile trecutului și imediat a începe zidirea noului edificiu, pe care cu toții îl visăm pompos, provăzută fiind cu toate conforturile moderne, unde fiecare om fără deosebire că-i bogat ori sărac să afle cât mai perfectă fericire pe pământ.

Domnilor! D-voastră știți mai bine cum se strică și cum se zidește!

Programul bogat al congresului îmi dă îndreptățirea să constat, că d-voastră v'ați înțeles pe deplin chemarea, care vă așteaptă în noua noastră viață de stat.

Doresc ca consfăturile și discuțiunile congresului să ajute realizarea scopului d-voastră măreț.

Succesul d-voastre este și succesul nostru. Lucrările noastre au trebuință de sfatul bine chibzuit al inginerului și al specialiștilor tehnici români.

Astfel împreună lucrând pentru scopul nostru comun, vom duce la izbândă cauza, în al cărei serviciu ne-am angajat. (Aplauze generale).

Adnexa III.

Vorbirea dlui Andreiu Bârseanu,
președintele „Asociațiunii pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“.

D-le președinte!

D-lor membri ai Congresului!

Dați-mi voie a Vă saluta în numele «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», ale cărei localuri au cinstea a găzdui primul Congres al corpului tehnic român de dincoace de Munți.

Ne aflăm, d-lor, la începutul unei epoce noue în viața poporului nostru.

Prin unirea pentru vecie a Ardealului, Bănătuului și a părților Țării Ungurești, locuite de neamul nostru, cu restul Daciei de odinioară, într'un singur Stat mare românesc, — unire decretată cu atâta însuflețire în marea adunare națională dela Alba-Iulia și care, suntem pe deplin încredințați, va afla aprobarea lumii întregi în Congresul de pace, ce se va întruni în curând, — ni se deschid orizonturi nouă, nouă terenuri de activitate pentru viitor.

Fiind de aici înainte noi înși-ne stăpâni în casa noastră și ne mai având a ne împedca de barierele de tot felul, ce ne stau în cale până acum, ne putem croi viitorul, cum ne arată geniul națiunii noastre și cum pretind interesele noastre naționale, având putința, dar' totodată și datorința, a ne valida facultățile, cu care suntem inzestrați dela natură și pe care le-am moștenit dela strămoșii noștri, și astfel a contribui la progresul general al omenirii.

Având de acum înainte Statul nostru și fiind liberi a dispune noi înși-ne de soarta noastră, ni se dă posibilitatea a ne dezvoltă pe toate terenurile: politic, social, economic și cultural, și a dovedi lumii, ce putem și ce prețuim.

Intre aceste terene de muncă, ce ni se deschid în toată libertatea, terenul tehnic, în care știința se îmbrățișează cu praxa, arta cu măiestria, de bună seamă nu este cel din urmă.

Mai cu seamă astăzi, în secolul electricității, al aviațiunii și al transformării puterilor, științele tehnice au luat un avânt ne mai po-

menit, dovadă mărețele construcțiuni ale timpurilor mai nouă, cum sunt: canalul dela Suez și dela Panama, tunelele dela St. Gotthard și dela Simplon, podurile dela Brooklyn, Niagara și de pe Dunăre la Cernavoda, turnul Eiffel și atâtea altele, cari aduc și vor aduce omenimii servicii așa de însemnate.

Păcat, că anii din urmă ni-a fost dat a vedea spiritul omenesc încordându-se, în locul acestor lucrări folositoare, cu *tehnica destructivă*, — dacă mi permiteți a o numi astfel, — și iscodind sutele de submarine temute de vasele pacinice comerciale, tunurile uriașe, care bat la 100 km. depărtare, explozibilele cele mai strașnice, gazurile înecăcioase și otrăvitoare, cari, toate la un loc, au pus capăt atâtor vieți omeștești și au nimicit atâtea averi.

Să sperăm, însă, că această regretabilă rătăcire a minții și a instinctelor omeștești va fi fost cea din urmă și că de aici înainte popoarele vor afla formula potrivită pentru inaugurarea unei conviețuiri și colaborări pacinice între ele, și că singura rivalitate între neamuri va fi aceea, de a ajunge care de care mai departe pe cărarea nesfârșită a progresului!

Cât ne privește pe noi Români din aceste părți ale României întregite, trebuie să mărturisim, că până acum, în urma împrejurărilor nefavorabile, în care am trăit, n'am putut dovedi pe terenul științelor și lucrărilor tehnice, aceea ce am fi putut produce după numărul nostru și după talentele, cu cari suntem înzestrați.

E drept, că și între noi s'au ivit capete distinse și spirite iscoditoare ca, bunăoară, un inginer I. Baulescu, un Vuia, un Aurel Vlaicu, dar' aceștia, și alții ca și dâșii, nu și-au putut desfășura facultățile lor aici între noi, ci au trebuit să-și caute norocul în alte părți. Ceilalți, cari au mai rămas la vatra părintească, s'au pierdut, cei mai mulți, în marea de slujbași de alte neamuri, unde, în loc de răsplată și de recunoștință, se alegeau de cele mai multe ori cu câte o căutătură peste umăr și cu exclamarea de deositoare compătimire: Pagubă, că e Român!... și numai puțini de tot au avut prilej, să arete lumii, și îndeosebi la ai lor, cine sunt și ce pot.

Avem, însă, bună nădejde, că de aici înainte, în Statul nostru românesc, lucrurile se vor schimba în scurtă vreme.

Comunele, județele, oficiile centrale vor chema în serviciul lor din ce în ce mai mulți oficanți tehnici români, și nu peste mult aceste servicii vor fi îndeplinite de fiii de ai poporului nostru, în proporție cu numărul nostru față de al altor neamuri, cu cari locuim împreună.

Dar' ar fi trist, când toate energiile noastre s'ar îndreptă spre serviciile publice, când idealul tineretului nostru bine pregătit ar fi numai căpătuirea cu slujbe gras plătite, când idolul general ar fi bugetul Statului.

În cazul acesta am cădea în greșala stăpânitorilor noștri de până acum, greșală, de care n'au fost scutiți nici frații noștri din România liberă.

Statul însuși nu este scopul existenței unui popor. El este numai mijlocul, ca poporul respectiv să-și poată desvoltă în deplină libertate facultățile sale. El oferă cadrele, în care poporul sau popoarele, care-l formează, să poată lucra în bună rânduială, în liniște și fără pedeci, căutându-și și aflându-și fericirea. În aceste cadre fiecare individ e dator să muncească potrivit aplicărilor și puterilor sale, respectând drepturile semenilor săi, ajutându-se și sprijinindu-se unii pe alții, și având ca țintă supremă: înălțarea și fericirea neamului, și prin ele progresul omenimei întregi.

Prin urmare, aplicând aceste principii la noi Români, unii dintre fiii poporului nostru, pregătiți anume și înzestrați, pe lângă activitate neobosită, cu spirit de ordine, de inițiativă și cu înțelepciunea și precauțiunea de lipsă, vor îmbrățișa diferite cariere publice; alții, mai sdraveni trupește, mai energici, mai hotărâți și în aceeași vreme mai prevăzători, vor face servicii ca apărători ai țării și ca susținători ai ordinii publice; alții vor lua asupra lor creșterea tinerimei și cultivarea bunelor moravuri; iar' cei mai mulți, grosul poporului, conduși, apărați și luminați de cei dintâi, vor întrebuiți puterile lor, muncind, individual sau în tovarășii, pe diferitele terene rezervate inițiativei particulare.

Și îndeosebi pentru tehnicii noștri cu pregătire corăspunzătoare și dornici de muncă, ținuturile, în care viețuim, oferă terenele cele mai largi de activitate.

Apele bogate de munte așteaptă a fi prefăcute în energii, cari să pună în mișcare morile, ferăstraiele, diferitele uzine, și să producă curente electrice de milioane puteri de cai; râurile cele mari doresc a fi regulate cât mai curând, ca să se pună în serviciul comerțului; minele bogate de cărbuni, sare, metale și alte materii mineralice, ce zac în sânul pământului, așteaptă să fie desgropate și exploatare; gazele subpământene, o bogăție puțin cunoscută până acum a frumosului nostru Ardeal, abia apucă, să aducă folos omenimei, luminând, încălzind și oferind putere mișcătoare; pădurile, ce împodobesc coborășurile munților noștri, doresc să fie mai bine îngrijite și folosite în

mod mai rațional; multe văi pitorești, puțin cunoscute până acum, ar voi să-și dovedească frumusețile, străbătute fiind de vre-o linie ferată sau, cel puțin, de vre-un tramway electric și lăsând să mai odihnească călușeii oamenilor noștri dela munte; în multe locuri cărămidăriile și cuptoarele de var ar trebui mărite, și, pe lângă ele, ar trebui vrăjite din pământ multe alte uzine industriale.

Iată atâtea și atâtea întreprinderi, cari se oferă energiei și priceperii tehnicilor noștri, și cari li-ar putea aduce foloase însemnate nu numai lor, ca particulari, ci poporului nostru întreg, intrunind la nouă ramuri de muncă pe ceice nu se pot hrăni destul de bine ca plugari sau ca economi de vite, și dând prilej capitalelor noastre, multe-puține, câte le avem, să fie întrebuințate spre lucrări de folos obștesc și să nu mai aștepte și de aici înainte dobânzile datorașilor, cari abia își încurcă viața, veșnic fiind în primejdie a-și perde petecul de pământ sau căsuța, pe care și-au luat împrumutul.

Luând în mână oamenii noștri cu pregătire tehnică aceste întreprinderi, — la început, poate, cu ajutorul Statului, sau la caz de nevoie, chiar cu ajutorul capitalelor străine, — în scurtă vreme Ardealul nostru, care cu greu va fi în stare a ține piept cu plugăria sa agriculturii cu mult mai extinse din Țara Românească și din Basarabia, va putea ajunge o țară industrială, și astfel ținuturile românești se vor putea ajuta unul pe altul, emancipându-se tot mai mult de influința străină.

Lucrări de acestea mari, însă, sau, mai bine zis, complexe de lucrări, nu se pot face cu succes prin încercări izolate sau pe dibuite, ci trebuiesc dirijate după un sistem anumit, întrebuințându-se peste tot oamenii cei mai potriviți și mijloacele cele mai corăspunzătoare.

De bună seamă, la unele dintre ele va interveni și va da mână de ajutor însuși Statul, având în vedere interesele totalității cetățenilor; la altele, unde nu ajung particularii, vor fi chemați să lucreze împreună oamenii de specialitate.

De aceea mă bucur, când văd astăzi, în pragul vieții nouă, ce avem s'o începem noi Români, pe tehnicii noștri și pe alți bărbați, — cei mai mulți oameni tineri, — de ocupațiuni înrudite, întruniți în acest Congres, — prima întrunire mai mare a tehnicilor noștri, cât îmi e mie cunoscut, — și căutând să-și dea seama de problemele ce-i așteaptă în viitor, în cadrele Statului Român întregit, gata fiind a se ajuta unii pe alții, și împreună a contribui la înaintarea economică și culturală a neamului, din care facem parte.

Intrunirea aceasta a D-Voastre, d-lor, cât o înțeleg eu, nu are de scop a ocroti numai interesele de breaslă, stabilind legături cât mai strânse între cei ce lucră cu compasul și cu triunghiul, ci are în vedere scopuri cu mult mai înalte și probleme cu mult mai largi.

Ea ținteste o reformă radicală a vieții noastre economice, o îndreptare a energiilor spre terenuri nouă de muncă, o regenerare materială a neamului deodată cu cea morală, și, prin acestea împreună o întărire, o înălțare a națiunii noastre.

Modesta noastră industrie națională, până acum numai în fașă și mărginindu-se aproape numai la cultivarea câtorva ramuri de meserii, D-Voastră voiți s'o creșteți, s'o desvoltăți și s'o prefăceți într'o ramură de ocupațiune puternică, menită să ne asigure independența materială.

Prin înmulțirea și perfecționarea mijloacelor de comunicațiune și a întocmirilor de transport voiți mai departe să dați avânt comerțului nostru românesc, ca astfel nici în această privință să nu mai rămânem robi ai altora.

Și având în vedere aceste mărețe probleme, negreșit va trebui să Vă cugetați și la luminarea poporului nostru.

Prin scrieri de popularizare, prin conferențe publice, prin expozițiuni de instrumente, modele și desemnuri veți căuta să deșteptați în poporul nostru interesul pentru științele exacte și îndeosebi pentru aplicarea lor la îndemănările tehnice. Și cine știe!... În urma silințelor D-Voastre, poate și la noi se va ivi vre-un Palissy, vre-un Stephenson, vre-un Toma Edison, sau vre-un Marconi, căci, în adevăr, multe talente sunt ascunse în sânul poporului nostru, dar, din nenorocire, până acum cele mai multe din ele s'au stins, fără să-și poată da rodul, ce-l puteau produce, dacă ar fi avut oarecare îngrijire.

Mai presus de toate, însă, veți îngriji, ca prin cultivarea mai intensivă în școalele secundare a studiilor reale și prin înființarea școlilor de diferite meserii în locuri potrivite să îndreptați privirile tineretului nostru asupra unui teren așa de productiv, dar până acum cu totul neîngrijit, și să perfecționați începuturile primitive, dar totuș destul de ingenioase și de un gust vrednic de admirat, ale industriei noastre de casă.

Toate aceste lucrări, pe care le-am amintit până acum și care merită sprijinul oricărui Român de inimă, se pot face în legătură cu însoțirea noastră culturală, cu «Asociațiunea» noastră, care îmbrățișează în cadrele activității

sale tot ce poate contribui la înaintarea culturală și economică a poporului nostru. Spre acest scop s'au întocmit și secțiile literare și științifice, din care face parte și secția tehnică-industrială.

«Asociațiunea» noastră are menirea a fi un rezervoriu, o «casă a apelor», — cum zicea unul din vechii noștri poeți dela începutul veacului trecut, — în care se adună vinele de cristal fluid din toate părțile Ardealului nostru ocolit de munți, ca apoi din nou să se împrăștie în toate părțile, în toate ținuturile românești, ducând cu sine viață, rodire și binecuvântare.

Astfel, când ni-ați făcut cinstea a vă întruni în localurile «Asociațiunii», n'ați făcut altceva, decât ați stabilit legătura între D-Voastră, inginerii și ceilalți tehnici români, și între ceilalți intelectuali, ca împreună să contribuim la înălțarea materială, culturală și morală a poporului nostru.

Fiți bineveniți la noi, deci, și încununat fie lucrările acestui Congres cu succesul cel mai desăvârșit!

Adnexa IV.

Vorbirea dlui Victor Tordășianu, președintele „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“.

Onorat congres!

Pe când aduc organizatorilor congresului inginerilor români cea mai adânc simțită mulțumită și recunoștință pentru cinstea deosebită ce i s'a dat clasei noastre de mijloc de a fi reprezentată la congres, să-mi dați voie domnilor ingineri să fac o scurtă reprivire asupra trecutului acestei clase.

Românii cultivau anumite meserii încă din timpurile cele mai vechi. Istoria meseriilor ne vorbește despre așezăminte organizate d. e. în Făgăraș, unde «Tehiul tăbăcarilor, alcătuit pe temeiul diplomelor Împăratului Carol al VI-lea și al principelui Rakotzi al II-lea, dela 1880 încoace a fost recunoscut și numit «Reuniunea Română de argăsitori din Făgăraș», iar în Hațeg, la începutul grănițării, s'a înființat «Societatea meseriașilor români a tălparilor și cismarilor din Hațeg», anume pe temeiul diplomei date la 1672 de principele Transilvan Mihail Apafi. Societatea dela 1875 încoaci, pe temeiul aceluiași diplome, își primește aprobarea statutelor. La anul 1808, familia Grecu, originară din Macedonia, întemeiază, «Societatea tăbăcarilor din Porcești».

Cu toate acestea însă până pe la anii 1860 abia putem vorbi de o clasă consolidată a meseriașului român. Până la aceea epocă poporul nostru se compunea mai numai din țărani (agricultori, păstori și

zileri) și din puținii așa ziși inteligenți (învățători preoți și câțiva funcționari publici de stat).

Oamenii cu înțelegere pentru viitorul neamului, căruia îi lipsia așa dar una din cele mai importante părți constitutive, îi lipsia clasa de mijloc, și au luat de problemă a vieții să creieze, să deie ființă acestei clase, lucru, ce era cu atât mai ușor de dus la îndeplinire, cu cât românul dela natură este înzestrat cu aptitudini și cu aplicare spre meserii.

Cum măestrii de naționalitate română lipseau, era natural ca viitorul măestru român să iasă de sub mână măestrului străin de limbă, străin de obiceiurile și de întreaga ființă a meseriașului român.

S'a ivit deci necesitatea arzătoare a unui așezământ, care, pe viitorul sodal și măestru român nu numai să nu-l lase în mâna sortii, dar în acelaș timp să-l și ferească de puțința de a se înstrăina de naționalitatea sa.

Soluțiunea s'a găsit în așa zisele Insoțiri sau Reuniuni de meseriași.

Nemuritorul protoiereu, asesorul consistorial Nicolae Cristea, încurajat de marele și nemuritorul Andrei baron de Șaguna, la 5 Maiu 1867, cu 28 sodali (calfe) și cu 3 măestri români, câți se găseau atunci în Sibiu, pune preatra fundamentală la prima Reuniune română de meseriași sub numirea «Reuniunea sodalilor români din Sibiu», botezată a «sodalilor», deoarece calfele se găseau în număr mai mare în localitate.

Doi ani în urmă, la 1869 să întemeiază «Asociațiunea pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași din Brașov», la 1871 ia ființă «Reuniunea sodalilor români din Cluj» și abia la 1882 să înființeze prima Reuniune de meseriași sub numirea «Reuniunea meseriașilor români din Săliște». La 1898 să alcătuește «Reuniunea Andreiană a meseriașilor români din Sebeșul-săsesc», la 1900 să înființeze «Reuniunea meseriașilor din Bistrița», la 1901 cea din Alba-Iulia și tot atunci ia ființă «Reuniunea Lumina a sodalilor români din Brașov»; în 1902 să înființeze «Reuniunea meseriașilor din Blaj» și cea din Orăștie, în 1903 cea din Poiana, în 1906 în Verșeș, în 1907 în Nădlac și Mercurea, iar în timpul din urmă Reuniuni de meseriași să întemeiază în Timișoara și Rășinari.

Dacă nu putem semnală o dezvoltare și mai rapidă pe terenul Insoțirilor de meseriași, cauza o găsim în piedecile ce s'au pus de dușmanii neamului în calea formării clasei noastre de mijloc, în care își vedeau primejduite interesele vitale. Durere sânt și azi unele meserii, din cele mai rentabile, practicate numai de străini, al căror patroni nu acceptează ucenici decât de naționalitatea lor.

Revenind la statul meseriașilor români din Sibiu, centrul de pulsațiune pentru alcătuirea de așezăminte, cu chemarea de a înmulți, de a lumina, de a ajuta și de a întări cl

cu oarecare

satisfacție, că pe când la 1867, data înființării primei însoțiri de meseriași la noi, se găseau abia 3 măiestri și 28 calfe, pe atunci, astăzi ne putem mândri cu zeci de reprezentanți a cel puțin 30 de meserii diferite sau de bresle.

Binefacerile împreunate cu meseriile au pătruns tot mai mult în conștiința poporului dela țară, care, în anii din urmă, a dat meseriilor un număr de tot mare de ucenici, dintre cari o seamă cu frumoase pregătiri școlare. Sibiul a fost și este privit de Mecca meseriașului, unde, aproape zilnic, pelegrinează părinți ardeleni, bănățeni și ungureni, dela șes și dela munte, pentruca să asigure, cu concursul Reuniunii noastre, copiilor lor codrul de pâne și astfel inconștii dau nașunii române clasa atât de necesară a meseriașului.

În anii înainte de războiu erau aplicați în Sibiu 5—6000 învățăcei. Singurele cele 3 fabrici de lăcătușerie numărau 70—100 ucenici români, cari, în războiul încheiat, s'au distins ca deștepți, harnici și destoinici mehanici, șoferi etc.

Cu mândrie constat, că din șirul mare al acestor ucenici se înalță și un valoros membru al acestui congres. Vorba este de domnul inginer Ioachim Sociu, care după absolvarea claselor gimnaziale, a făcut, în rând cu ceilalți ucenici, un an de practicant de lăcătușerie, iar după d-sa a urmat abiturientul Ioan Metea și alții.

Vedeți dar domnilor, că poporul nostru dispune de energia trebuincioasă la exploatarea comorilor de îmbogățire și înflorire a viitorului stat român. Rămâne numai, ca noi, cari dorim din suflet, ca acest popor tinăr să se consolideze, să folosim acelea forțe și să înțelegem, că, de aici înainte, numai noi prin noi și prin puterile noastre avem să ne validăm. Am păcătuit desconsiderând una sau alta din forțele lucrative ale neamului și am edificat, chiar dela început și deadreptul pe temelii de năsip.

Domnilor ingineri, D-Voastră cu lumina științei ați pus în serviciul omenimei pământul cu toate produsele sale, prin născodirile minții ați pătruns apele și văzduhul. Românul îndeosebi se bucură din belșug de darurile atotputernicului Creator, care ni-a dat munții cu pădurile bogate și torenți puternici și râuri mari, ni-a dat o comoară scumpă de metale în interiorul pământului, avem șes roditor și mare întinsă. Exploatarea tuturor, cu cruțarea puterii și energiei brațelor noastre, va desrobî pe țaranul care, prin sudoarea muncii lui grele, abia eră în stare să-și ducă viața de pe o zi pe alta.

Știința tehnice, care în războiul mondial a ajuns la cea mai mare dezvoltare, pe care numai au visat-o străbunii noștri, va avea în viitor să asigure bunăstarea materială a statului, va ridică cetatea, în care se va sălășlui mulțumirea, îndestulirea și fericirea poporului.

Fără industrie puternică nu există nici dezvoltare economică, nici bunăstare materială, deci nici

bazele pe cari să clădească celelalte științe, palate feerice pentru sufletul omenesc.

La această muncă este chemat și meseriașul român, care, prin rostul meu, Vă aduce tributul recunoștinței sale. Nu mă îndoesc, că destoinicia, priceperea și hărnicia lui va satisface așteptărilor D-Voastre.

În acest semn salut cu căldură primul congres al inginerilor și specialiștilor de tehnică și îi doresc rezultatele cele mai reușite!

Adnexa V.

Expunerea situației și a problemelor tehnice.

Discurs ținut de I. Victor Vlad.

În urma evenimentelor mari cari sunt chemate a restabili conturbata situație de conducere a neamului românesc în Europa sud-estică și readucerea echilibrului nobil, ce se sfărâmasese prin năvălirile popoarelor barbare, congresul muncii moderne este constituit astăzi spre a judecă situația și a proiecta drumurile solide ale viitorului, ce răsar mai frumos ca un revărsat de zori.

Inginerii români au să primească o situație nouă pentru care s'au frământat toate generațiile românilor din cele patru unghiuri. România-Mare este astăzi o realitate. Muntenia, Banatul, Părțile ungurene, Ardealul, Bucovina, Basarabia, Dobrogea și Moldova sunt astăzi în lucrarea cea mai norocoasă de a-și uni teritoriile, până acum pe nedrept despărțite prin volnicia îngenunchitorilor ce ne-au ținut în robia brutală a celui mai tare.

Deoarece chemarea noastră a ziditorilor este, ca în acest moment de împlinire a României-Mari, să căutăm bazele sănătoase, pe cari se va zidi mărețul edificiu al statului contemplat, este datorința noastră, să cunoaștem situația actuală a diferitelor teritorii, să vedem, ce avem azi și ce vom putea face de aici înainte.

Luând în revistă harta României-Mari vom vedea ținuturile noastre muntoase împrejmuite cu șesuri mănoase: Cătră răsărit Bucovina, Basarabia, Moldova, cătră sud Dobrogea și Muntenia, apoi la apus șesurile Banatului Timișan și a Părților ungurene până cătră nord alipindu-se de Tisa și coamele Carpaților. Aceste ținuturi de grânare vor produce produsele agrare cari ajung chiar pentru o populație de 40—45 milioane de oameni. Cultivarea intensivă a acestor ținuturi va asigura deci nu numai produsele agrare a populației noastre de acum, ci ne va da posibilitatea, parte pentru export, parte pentru a sporî densitatea populației până la maximum posibil. Aceste teritorii de șes sunt deci designate a deveni grânarele României-Mari.

În mijlocul acestor teritorii de șes se grupează arcul Carpaților și complexul munților apuseni cari

își au în jurul lor formațiunile de dealuri trecând tot mai lin către platourile înalte ale câmpiilor. Munții noștri sunt acoperiți cu codrii seculari din cari abia cantități mici au fost folosite, până când partea mai mare a putrezit acolo la loc, fiindcă întreprinderile străine au căutat să se îmbogățescă fără a face investiții. Fiind piața de plasare a lemnului atât de căutată și fiind întreprinderile înclinate de-a sistemiza numai exploatarea fără nici o investare, eră natural că poporul nostru suferea chiar în vecinătatea pădurilor de scumpetea lemnului, iar pe de altă parte potoapele tot mai des pustiau ținuturile cultivate din apropierea râurilor. Inginerii români vor avea deci chemarea să sisteze exploatarea fără cruțare, să forțeze introducerea producției intensive, a căilor funiculare, a fabricilor de destilațiune, producând cărbunii de lemn și derivatele chimice, a fereștreelor mari, a fabricelor de mobile, de buți, ciubare, parchete, etc.

De ciobotul apelor cari se scurg cu vehemență numai poezii își dădeau seamă până acum și nimeni nu știă la noi că acele reprezintă un capital de 10 miliarde exclusiv în Ardeal. An de an se pierde deci o valoare de 500,000,000 cor. în puterea ce residă în apa care se scurge către șesurile noastre. Această valoare imensă se derivă din cele 800,000 cai vapori cari s'au constatat pe lângă apa minimală de secetă. Inventivitatea inginerescă însă are posibilitatea de a potența acest capital de 10 miliarde la de 5 ori atâta prin formarea rezervoarelor de apă închizând cu ziduri văile formând astfel lacuri artificiale astfel că în locul apei minimale va intra apa medie.

Având în vedere că această energie hidroelectrică transformată în electricitate este de 8 ori mai ieftină, ca energia produsă din cărbuni, și având în vedere că această energie electrică se poate transpune la 300—400 kilometri prin cablu, fără pierderi însemnate, e clar că vom putea provide întreaga Românie cu această energie ieftină, ba chiar vom putea să exportăm partea mai mare a acestei energii statelor învecinate, a căror industrie geme sub robia cărbunilor veniți din străinătate.

Ceeace avem astăzi pe terenul de comunicație, aceea este rezultatul politicii de centralizare inaugurat prin guvernele statului discompus. Toate căile ferate fug radial către centrul Ungariei, nimicind orice altă tendință; astfel Ardealul a avut numai atâtea porți către regatul vechiu al României, cât a fost absolut necesar pentru interesele comerciale reprezentate prin Pesta. Deoarece acum tendințele noastre de viitor sunt de-a face tot posibilul ca gravitatea comercială să se facă peste București la Marea-Neagră întru a ajunge în legătură nemijlocită cu piețele mari din apus și cu isvoarele de import din răsărit, insule și Africa, va trebui să forțăm Carpații la Dorna-Vatra apoi la Petroșeni ca să ajungem în legătură cât mai scurtă cu Odessa Constanța și Dunărea navigată.

La apus și nord va trebui să avem afară de linia ferată periferică Baziaș-Timișoara-Arad-Ciaba-Oradea-mare-Érmihályfalva-Királyháza-Bucovina, o a doua linie paralelă dela Orșova-Lugoj-Ilia-Brad-Hălmagi-Vaşcău în sus peste Ciucia și Sălăgi la linia de pe valea Someșului. Va trebui să studiem profund căile funiculare și căile ferate pendente, ca prin o rețea rațională să delăturăm piedecile de comunicare și exploatare ce înseamnă astăzi Munții apuseni și coastele Carpaților.

În mijlocul atâtor trachite, granite etc. să facem drumuri bune țaranului nostru, să nu-l lăsăm să-și omoare călușii în tina ce-i înglodește roțile dela trăsură. Pe toate văile să avem trenurile noastre industriale ca astfel să înlesnim circulația, oamenii dela sate să aibă în fine pășuni îndestulitoare și arătoarele de lipsă, ca să nu mai fie siliți a emigra la America, industria de casă a ciubărarilor, olarilor, cojocarilor, măsarilor, a întreprinzătorilor, să fie puse pe baze de intenzivitate, statul se dea posibilitatea industriașilor noștrii să-și procure mașini, energie ieftină, material brut și furnizările toate să ajungă în mâni românești pentru crearea clasei noastre de mijloc fără de care statul nu poate fi un organism sănătos.

Mână în mână se va desvoltă și comerțul nostru, pe baza sănătoasă a sucrescenței naționale cu oprirea acelor asalturi vehemente, cari vor bate la ușa tinerului nostru comerț din partea semințiilor străine. Vom trebui să chiemăm apoi aicia pe cei mai isteți comercianți ai litoralului Mării Mediterane cari sunt Macedo-românii și cari, izolați pe colinele amfiteatrale ale Albaniei, fără nici o altă îndemnare decât a valorii lor absolute, au știut să ingenuncheze întreg comerțul Balcanului. La sate va trebui să înființăm consume altruistice, stațiuni de cumpărări a orice soi de marfă, ca astfel țaranul să nu mai facă căi zadarnice la orașelele din jur, ci să înțeleagă că timpul înseamnă bani.

Și atunci orașele noastre își vor schimba înfațișarea lor de azi. Fortărețele subjugării noastre vor deveni redutele forței noastre economice. Creațiunile guvernamentului vechiu vor dispărea în urma sistării subvențiilor primite, iar în locul oficiantismului va apărea pe arenă munca productivă românească.

Aceste înșirate până acum sunt comorile neprețuite ale românismului ce se plasează deasupra solului. Acele valori covârșitoare însă cari predestinează ținuturile deluroase și muntoase ale Ardealului, Bănatului și a părților unguene, ca se devină provinciile industriale ale României mari, sunt diamantele cari se ascund în subsolul nostru nespuse de bogat.

Atât minerale descoperite deja, cât mai cu seamă acele cari sunt încă acoperite de vălul misterios al coajei de pământ, ne dau îndreptățirea a spera că prin aceste comori vom elupta independența economică a României-mari de orice uz străin.

Avem astăzi pe teritoriul nostru 80% a tuturor stabilimentelor, ocnelor și uzinelor din întreg statul ungar de odinioară. Avem fier, mangan, plumb, cărbuni, aur, aluminium etc. deși în cantitate limitată dar putem spera că se vor face descoperiri noi, cari apoi vor satisface necesităților neamului românesc pe alte sute de ani.

Avem marmoră albă mai frumoasă ca cea de Carrara, apoi alte soiuri roșietice și iarăși altele cu vâni sure, avem materialele necesare la fabricarea țimentului, avem petrol și sare pentru toate țările din jurul nostru, dar mai presus de toate gazele pământene, cari în vremurile noastre mai noi au fost cea mai mare senzațioasă pentru lumea inginerilor. Cea mai ieftină energie din lume este astăzi energia gazurilor pământene, ea vine de-a gata, lucrează automatic, e ferită de orice veleitate omenească, de greve, de războaie etc. în această formă este deci foarte acomodată pentru de-a formă monopol de stat anume pentru a ieftini industria noastră. Va fi un caz fără păreche în întreaga lume, conlucrarea de funcționare alternativă a gazelor pământene cu forțele hidraulice, ceea ce va produce cel mai rentabil rezultat din câte s'au produs până acum.

Mai avem o datorință. Pământul românesc dela noi va trebui să se scuture de haina mohorâtă, de cămașa de forță ce a siluit-o guvernarea veche. Arhitecții noștri vor ști să ștergă rămășițele gustului străin și în locul lor să vrăjească adevărata artă bizantină de arcuri și colori, de bisericuțe și mănăstiri de vile și palate. Ei vor îngriji și de elaborarea normativelor ca și casele țărănilor noștri să aibă în vedere dispozițiile de igienă și motivele locale de artă. De aici are să pornească arta arhitectonică către orașe dovedind călătorului, că dela Orade și Seghedin încoaci se începe o altă lume, pitoreasca și intima lume a României noastre — noi, a tuturor Românilor.

În orizontul ochilor noștri plini de lacrimile fericii se deschid aceste perspective minunate. Vă chem deci frații mei neîndreptățiți și prigoniți, cari ați fost siliți să lucrați până acum pentru dușmanii neamului, să regăsim căile zidite de inginerii legiunelor romane și pe bazele culturii semăntate atunci, să ridicăm clădirea monumentală a latinității nobile pe aceste plaiuri de Dumnezeu binecuvântate.

Adnexa VI.

Rolul social al inginerului.

— Discurs ținut de Adrian Suciu. —

Colegi!

Ceeace e mintea în viața omului, aceea e inteligența inginerului în viața statului. De această inteligență e lipsă acum și cel mai bun semn, că inginerul român e conștiu de chemarea sa, e faptul că suntem aici. Și suntem aici nu ca să vorbim, ci cu un material parte lucrat deja, parte în lucrare. Na

ținea română pretinde ca tot omul harnic să fie la locul său și faptul că inginerii s'au grupat deja, e dovada cea mai eclatantă că neamul nostru e demn de falnicul viitor, ale cărui baze suntem chemați a le pune.

Priviți în lumea mare și veți vedea, că tehnica stăpânește totul. Distanțele mari între continente sunt legate prin vapoare, trenurile au învăluit lumea cu rețeau lor. Tunurile războiului trecut au puscat la distanțe de necrezut. Iar submarinele au realizat visurile fantastice ale secolilor trecuți. Iscușința tehnicianului pare a arăta că nu e imposibil nimic pe acest pământ. Natura cu forțele ei odinioară mistice acum a ajuns sub genunchii noștri. Cu mândrie se vorbește: războiul acesta grozav, a fost un războiu al tehnicii mondiale și acela a învins, care a avut ingineri mai mulți și dibaci. Toate astea le-au făcut inginerii și ce recunoștință au primit până acum. Toți au știut, că fără ei nu se poate nimica și pentru aceea nu i-au lăsat la suprafață nici când.

Inginerul și omul de specialitate tehnică în greul muncii lor au păstrat însuflețirea pentru ideal cu abnegațiune totală și astfel înțeleg acest zel al D-Voastră, că atunci când e vorba de organizare acești oameni de oțel și inimă se prezintă la discuția celor mai importante lucruri românești. De aceea am convingerea că națiunea a cărui baze de beton au fost puse la Alba-Iulia, prin munca D-Voastră va fi dezvoltată la fel cu apusul.

Priviți exemplele apusului. Pe când Anglia are lipsă de trenuri, toți tehnicii săi lucră la tren, când în războiu au lipsă de vapoare, fabricile lor fac minuni, iar când armata a cerut organizare, inginerul Kitschener organizează o astfel de armată încât Wilhelm, celce zdrâncăniă sabia, a tulit-o peste hotare, iar armata antantei intră în Berlin.

Inginerul Pasici realizează visurile mari sârbești și să nu uităm figura de dincolo de Carpați, a inginerului Brătianu. Tipuri mari și demne de urmat. Inginerii români au fost vestiți în fabricile Ungariei și mondiale și acești ingineri vor fi la chemarea lor și în relațiile statului nou Român.

Lumea modernă fără ingineri nu poate exista. Însă până ce inginerii au în toate ramurile reprezentanții lor, la noi inginer politic nu există. Inginerul nostru ardelean aveă un fel de ură față de politică. Inginerul nostru a fost lucrătorul de a doua mână, iar celce-i conducea munca, eră un om politic iurist.

Prin aceasta un fel de minorenităte a fost impusă inginerilor. Ne îngrozește exemplu maghiar... referenții tehnici în minister sunt iuriști, până și referentul politehniceii din Budapesta e un iurist. Noi specialiștii înțelegem așa ceva. Inginerul român să fie de aici înainte un conducător conștiu. Celce știe să calculeze câte puteri de calvaporii zac în apele Ardealului, va ști să conducă exploatarea lor. Că până azi inginerii n'au fost politici, cauza a fost idealismul acestui soi de oameni. Ei lucrau, trăiau în lumea

lor de planuri și calculi, legau lumea cu rețeaua trenurilor, cucereau aerul, pușcau cu tunuri la distanțe nemaipomenite, leagă oceanuri în lumea lor de adevărate basme ale minții.

Colegi, să ne ferim de aici înainte de această ținută. Ingineriul român să fie un luptător conștios al ideii românești. Să-și facă raportul său sufletesc cu interesele politice ale neamului. A trecut timpul, ca alții să tragă recunoștința inteligenței ingineresti române. Miniștri noștri sunt oameni ai timpului prezent și ei ne vor ajuta de a ne deosebi de inginerii de acest soi.

Ungurii se folosesc de un argument geografic, că Ardealul e despărțit de România prin configurația Carpaților. Iscușința inginerului a legat peste alpi Italia cu Austria și acceleratul nu-și schimbă juțea trecând pasul Brenner și Semering. Trenul Dalmației urcă până 1200 m., St. Gothardt urcă 1010 m., Jungfran 3000 m. Față de asta culmile Negoiului sunt 2644 m. Nu dau 20 ani și zelul nostru va pune Carpații la picioarele noastre.

Numai un specialist poate cuprinde valoarea tezaurului din Ardeal. Pentru aceasta tipă Ungurii, ca din gura șarpelui. O conducere bună va scoate miliarde la suprafață. Inginerii unguri chiuiiau la vestea gazului de pământ aflat în Ardeal și aceasta e în mâna noastră. Cărbunii, ferul din Ardeal va ajunge în mâinile inginerilor români și acești ingineri vor fi demni de încrederea, ce li-se va anticipa.

Apelez la Dvoastră să vă treziți din letargia asta a muncii și luați conducerea lucrului Dvoastră.

În apele noastre zac miliarde; un inginer ungar a făcut planul exploatării Jiului. El zice că cu puterea apelor lui va putea lumina până și Aradul. Exploatarea trece în mâinile noastre. Însă să nu uităm, că toate aceste comori, deocamdată se scurg neexploatate: Miniștrii de azi ne-au câștigat nouă aceste comori, datorința noastră e să ajungă acestia în mâinile neamului.

V'aduceți aminte de cântecul:

Munții noștrii aur poartă,
Noi cerșim din poartă'n poartă.

Era amar cântecul acesta, însă azi aurul e în mâna noastră și zelul nostru să aducă folos cauzei națiunei.

Ceeace am vorbit se referă nu numai la inginer, ci la tot omul de specialitate român căci ce va putea face creerul lipsit de mijloacele de executare? Planul făcut pe hârtie e mort până ce muncitorul nu-l ia în mâna sa să-l prelucre, aceeaș menire au inginerii ca și muncitorii, numai felul e altul. Să nu cădem în greșala ungarilor, ca aceste două clase să nu-și piardă energia în lupte unul în contra altuia. Dela început să fim împreună ca roada muncii noastre a tuturor să fie cu atât mai mare. Mână în mână să lucre tot românul.

Atunci când în stânga în dreapta se prăbușesc neamuri în cea mai groaznică anarhie când neamuri subjugate, de sute ani privesc cu obraji înbușorați soarele nou al libertăți, pot zice, că zădarnică a fost lupta tuturor contra geniului român. Zădarnici am fost lăntuiți în lanțuri de oțel și biciul păcatului maghiar zădarnic bătea spatele nostru. Steaua Românilor plutește azi sus. Carpații cu pletele albe au scuturat straele străine și pe culmile lor fâlfăie tricolorul românesc.

Anexa VII.

Scrisori telegrame de aderență!

Vă mulțămesc pentru invitarea la congresul inginerilor și vă cer scuzele, că pe lângă toată bunăvoința mea, nu pot participa la congres. Boemii să apropie de orașul nostru, miliția regulată s'a retras dinaintea lor, în urma aceasta jefuirile sunt la ordinea zilei.

Sufletul și inima este cu D-Voastră. Vă salut cu dragoste și vă doresc o muncă rodnică. Cu muncă neobosită ne-am susținut noi tehnicii sub stăpânirea de până acum, cu atât mai mare dragoste și sârguință trebuie să lucrăm acum, când e vorba de binele neamului nostru. Noi tehnicii suntem chemați a pune baza unui viitor mai strălucit; din munca aceasta și eu doresc a-mi lua partea mea.

(Urmează aici apoi propuneri concrete).

Bestercébánya, 12 Decembrie st. n. 1918.

Ferențiu Buchescu,
consilier silvic.

Invitarea la congresul tehnicilor români am primit-o cu mulțumită și regret că nu mă pot prezenta. Vă rog însă să-mi comunicați chestiile despre cari credeți, că e consult să le studiez și eu și vă voi raporta în scris.

Timișoara, 11 Decembrie 1918.

Inginer Stan Vidrighin,
șeful aquaductelor orașanești.

Vă rog să binevoiați a lua la cunoștință, că și eu doresc a fi membru al clubului tehnic român.

Vihuye, (com. Bars).

Ioan Onciu,
director al fabricii Kachelmann et Sohn
fost inginer-șef al fabricii Ganz et Danubius (Budapesta).

Salut din adâncul inimei Congresul inginerilor români dorindu-i întru toate succes strălucit. Deoarece nu mă aflu pe deplin sănătos, voi fi silit să lipsesc, dar vă stau cu deosebită plăcere la dispoziție.

Arad, la 14 Decembrie 1918.

Alexandru Mihailovici,
inspector la căile ferate.

Deoarece am primit târziu telegrama D-Voastră și deoarece mă simt în urma unei răceli cam bolnav vă comunic cu cea mai mare părere de rău că nu pot lua parte la Congres, dar vă asigur că, cu cea mai mare bucurie voesc a stă la dispoziția congresului nizuindu-mă după puterile mele a sprijini interesele neamului nostru.

Beregszász, la 13 Decembrie 1918.

Ioan Timoc,

consilier de silvicultură și șef de oficiu silvanal.

*

Subsemnatul fiind silit a lua parte la o ședință oficioasă în Seghedin — cu durere — nu pot participa la Congres. Primesc toate hotărârile aduse la Congres.

Kiskúnfélegyháza, 13 Dec. 1918.

Emil Surdu,

inginer la căile ferate.

*

Aderez la hotărârile aduse de congres.

Gherla, 12 Decembrie 1918.

Alexandru Anca,

proprietarul institutului de Arte grafice.

*

Regret foarte a nu putea veni la Congresul de Luni, dar doresc din toată inima organizarea tuturor puterilor noastre tehnice și stau la dispozițiunea Onorabilului Consiliu tehnic Central român, contribuind din resputeri la validitatea noastră a tehnicilor.

Făget, la 13 Decembrie 1918.

Adrian Diacon-Diaconovici,

inginer și arhitect.

*

Impiedecat la participare mulțumesc pentru invitație doresc reușita cea mai bună și vă stau oricând bucuroși la dispoziție cu sfatul meu.

Viena,

Cezar Poppovits,

Arhitect.

*

Regret sunt împiedecat a participa la congres, aderez cu însuflețire la hotărârile voastre, salut frățesc.

Budapesta,

Augustin Maior,

inginer.

*

Rog a fi primit de membru al clubului tehnic regret a putea participa la adunare fiind morbos în pat, salut cu sinceră bucurie prima adunare a tehnicilor români.

Recaș,

Ionel Moldovan,

priminginer silvic la comunitatea de avere.

*

Preluând de câte-va zile oficiul mai multor ocoale silvice între împrejurări grele, spre cea mai mare durere nu pot lua parte la congres, despre hotărârile congresului voi lua act de cunoștință cu plăcere.

Năsăud,

Dumitru Pomuța,

inginer silvic.

*

Mă rog a mă înregistra între membrii Clubului tehnic român. Ca român rămas izolat până acuma de frații mei, cu cea mai mare bucurie salut înființarea clubului. Intre altele o industrie românească trebuie să fie idealul, care avem să-l realizăm prin unirea puterilor noastre. Sper că mi se va da în viitorul apropiat posibilitatea de a oferi toate puterile mele cauzei naționale.

Budapesta, la 12 Decembrie 1918.

Dr. Cornel Micloși,

fost adiunct la politehnica din Budapesta, conducătorul fabricii de cable electrice Siemens Schuckert.

Adnexa VIII.

Memorial adresat de Congres Consiliului Dirigent.

Onorat Consiliu Dirigent!

Congresul inginerilor și a tuturor oamenilor de specialitate tehnică aparținători națiunii române din Transilvania, Bănat și Părțile Ungurene, care a fost convocat în conformitate cu hotărârile dela Alba-Lulia, află de lipsă a prezenta Onoratului Consiliu Dirigent următorul

Memoriu:

Congresul nostru, după expunerile generale și după debaterile speciale ale secțiunilor, având în vedere că dintre toate licvidările aparținătoare chestiunii de despărțire de guvernamentul vechiu, tocmai afacerile tehnice sunt cele mai greu de rezolvit, considerând apoi că contingentul restrâns al inginerilor și al oamenilor de specialitate tehnică nu poate fi consumat în organizarea resorturi de regentă (finanțe, agricultură, comunicație și industrie), ci trebuie destinate și cruțate mai cu seamă pentru multele oficii, stabilimente, uzine și centrele românești cari sunt cam în număr de 42, considerând apoi că multele probleme urgente consideră dela cei vreo 250 de oameni de specialitate tehnică încordarea maximală omenească, pe care dânsii o pot împlini numai prin faptul că sunt pe deplin luați în considerație, apoi considerând exemplele imitabile din străinătate conform cărora oamenilor de specialitate li s'a dat posibilitatea de a participa la edificarea statului atât în epocile de restriște cât și în vremuri pacifice și de oarece ținuturile noastre sunt destinate dela fire să devină provincia industrială a României mari...

...Congresul inginerilor și a oamenilor de specialitate tehnică a ajuns de acord să ceară Onoratului Consiliu Dirigent instituirea unui Birou tehnic. Sfera de acțiune a acestui birou va fi:

1. Studiarea și facerea proiectelor pentru lucrările și administrația tehnică.
2. Supraveghierea executării hotărârilor de conținut tehnic.
3. Studiarea și facerea protectelor pentru lucrările tehnice cari sunt chemate a desăvârși cât mai

temeinic și grabnic despărțirea de guvernamentul vechiu și unirea cu guvernamentul României Mari

Acest birou să aibe deocamdată nouă membri. Mai târziu să se poată completa după trebuințe. Dorim că la denumirea membrilor să fie ascultată și propunerea reuniunii tehnice.

În acest sens, congresul inginerilor și al specialiștilor de tehnică își pune la dispoziția Onorabilului Consiliu Dirigent, cu devotament sacru întreg materialul studiat și întreaga voință de lucrare atât a Congresului nostru, cât și a fiecărui membru a parte din acest Congres.

Sibiu, la 17 Dec. 1918.

Comisia exmisă:

Colonel I. Băncilă.	Traian Trimbiționiu.
Colonel Eugen Munteanu.	Adrian Suciu.
Mihaïl Ittu.	I. Victor Vlad.

Adnexa IX.

Hotărârile luate de Secția Inginerilor Edili.

1. Pentru conducerea serviciilor edile ale comitatelor neputându-se recruta Ingineri români pentru fiecare comitat, din cauza numărului restrâns al Inginerilor români, suntem de părere ca să se concentreze câte 2—3 oficii edile învecinate într'un singur oficiu edil. Acest oficiu să aibă reședința în orașul central al acestor comitate. În fruntea numitelor oficii concentrate va fi un inginer român ca inspector. El trebuie să fie organul de control al guvernului.

2. Oficiile edile vor face următoarele studii:

a) Intocmirea proiectelor pentru șosele și poduri, cari trebuiesc reparate precum și a celor cari urmează a se executa din nou, în scopul de a lega mai bine părțile românești;

b) Refacerea și complectarea în interes național al statutelor existente ale oficiilor edile.

c) Statutele planurilor și a clădirilor publice în viitor;

d) Introducerea stilului românesc la toate clădirile publice și private ce se vor construi în viitor.

e) Iniințarea unei școli de măestri de construcții (tacheroni).

Sibiu, la 17 Decembrie 1918.

Gavril Lungu, referent.	Valeriu Filip.
Cornel Popoviciu.	Adrian Suciu.
Virgil Salvanu.	Nicolae Simtion.
Const. Cornel Șerb.	I. Victor Vlad.

Adnexa X.

Rezoluția secției Nr. 3 căile ferate.

În decursul ședinței ținute în 16 Decembrie 1918 a secției de căi ferate s'a constatat că dispunem de 18 ingineri români de întreținere și 10 ingineri mehanici pentru serviciul de tracțiune.

La cazul preluării imperiului se vor împărți puterile acestea în calitate de supraveghetori și oameni de încredere ai Consiliului Dirigent în următorul mod: La resortul de comunicație în centru 3 ingineri de întreținere, un inginer mehanic.

La direcțiunea Cluj 2 ingineri, unul mehanic și unul de întreținere, 3 oficanți de comunicație și un iurist.

Direcțiunea Arad asemenea ca la Cluj.

„ Timișoara „ „ „ „

Direcțiunea Oradea mare asemenea ca la Cluj.

Subdirecțiunea Brașov un inginer mehanic, 2 oficanți de comunicație, un iurist.

Serviciul extern.

Secțiuni:

1. Oradea mare un inginer
2. Cluj „ „
3. Aiud „ „
4. Târgul Murășului și Cicsereda un inginer
5. Sighișoara un inginer
6. Brașov „ „
7. Sibiu „ „
8. Arad „ „
9. Piski „ „
10. Timișoara „ „
11. Vârșeț „ „
12. Lugoj „ „

Depozite de mașine.

1. Cluj un inginer mehanic
2. Arad „ „
3. Timișoara „ „
4. Oradea mare un inginer mehanic.

Se propune mai departe să se înființeze cursuri pentru educația tehnică în serviciul căilor ferate și anume: un curs pentru serviciul de întreținere și un curs pentru serviciul de comunicație. În lipsa puterilor tehnice se propune ca cursurile existente din Cluj și Arad să funcționeze și mai departe folosindu-se ca limbă de propunere, limba românească. Educația mașiniștilor și focarilor să se întâmplesse ca și până acum, când după un anumit timp de praxă elevii se vor prezenta la examen verbal și scripturistic înaintea unei comisiuni din sediul comisiunii. Pentru toate aceste cursuri rămân deocamdată instrucțiunile vechi traduse în limba românească.

Programul dezvoltării liniilor ferate:

Până acum toate liniile ferate gravitează la centrul fostei Ungarii, către Budapesta. Acum trebuie să luăm alte direcții și anume spre București și Marea Neagră. Folosându-ne de liniile existente

este de dorit să se împreuneze linia dela Petroșeni cu linia corespunzătoare din țară la Târgu-Jiu. Țările nouă contopite în România Mare, Basarabia, Bucovina, Ardeal și Bănatul să fie legate pe cea mai scurtă cale peste Ilva-Dona-Vatra. Totodată să se transformeze linia secundară, Ilva-Cluj în linie principală. Spre a perfecționa legătura Arad-București, e de lipsă întărirea și prelucrarea liniei Vinț-Sibiu și scurtarea liniilor corăspunzătoare în România prin tranșeune spre București. Se propune, ca a doua linie paralelă cu existența liniei Sătmar, Carei, Oradea-mare, Ciaba, Arad, Timișoara, Vârșeț, să se edifice legăturile între Baia-mare, Jibău, Hidalmas, Huedin dela Sebeșul-mic în direcția către Vascău. Dela Vascău la Moneasa, Sebis, Brad și Iliia. Linia Turda-Câmpeni trebuie edificată ca linie ferată normală și împreună cu linia Vascău. Aceste ar fi toate liniile principale cari ar legă de o parte Ardealul și Bănatul cu provinciile nou împreunate, de altă parte ținuturile noastre până acum neglijate dând ocaziune spre dezvoltarea multor alte căi ferate industriale și vicinale.

Exhaurând temele generale de prezent, se verifică hotărârile și propunerile din ședința secției 3 și domni prezenți se obligă prin subscriere a intra în serviciul guvernului nou spre sprijinire în timpul tranziției.

Sibiu, în 16 Decembrie 1918.

Leo Bohățiel.

Ioan Bot.

Juliu Kánya.

Andrei Crăciun.

Ioan Takács Toaca.

Nicolae Stanciu.

Teodor Stan.

Ioan Ardelean.

Dariu Dănuțiu.

Adnexa XI.

Programul secției postelor.

1. Să se publice o circulară prin care se invită toți funcționarii din Ungaria, Transilvania și Banat cari doresc să servească la statul român, să comunice biroului tehnic din Ministerul de comunicație, Sibiu, pentruca guvernul român să intervină la guvernul maghiar spre a fi schimbați cu funcționarii străini ce se găsesc în părțile alipite la România Mare.

2. Funcționarii cari s'au înscris că voesc să servească statul român cu drepturile câștigate (leafa, anii de serviciu etc.) să fie absolvați prin intervenirea guvernului român, ca în orice moment să poată sta la dispoziția Consiliului dirigent pentru a putea lua în primire dela funcționarii străini, oficiile erariale complete și în bună stare.

3. Oficiantii cari s'au înscris, să fie numiți în posturile ce urmează a conduce și aceasta să li se comunice imediat.

4. Pentru complectarea personalului necesar la postă să se înființeze școli (cursuri) în orașele unde sunt direcțiuni de postă sau unde sunt oficii mai

mari erariale. La cursuri să urmeze bărbați și femei și pe timpul cât durează cursurile să li se dea întreținerea (un ajutor bănesc).

5. Posta, fiind o instituțiune cu caracter internațional, este necesar ca în toată România Mare să aibă aceeași organizare.

În acest scop se propun următoarele:

Să se numească o comisiune compusă din un funcționar dela administrație, un inginer dela postă, doi funcționari dela postă (dela manuare).

Această comisiune să fie trimisă la București unde să ia contact cu Direcțiunea postelor românești și să lucreze cu o comisiune ce se va numi acolo pentru întocmirea unui sistem nou care să fie unic (acelaș) pentru întreaga România Mare.

Sibiu, 17 Decembrie 1918.

Dr. Victor Pocol, referent.

Adnexa XII.

Rezoluțiunea congresului în chestia Serviciului de apă.

În privința organizării și administrării serviciului de apă se primesc următoarele norme:

Pe teritoriul locuit de Români din Ardeal, Banat și Părțile ungurene funcționează 9 *oficii culturi ingineresti*, cu sediul în Brașov Sibiu, Aiud, Cluj Sighetul-Marmației, Dobrișin, Orade, Arad și Timișoara.

Mai funcționează patru *oficii fluviale* cu sediul în Sătmar, Giula, Arad și Timișoara.

Oficiile culturingineresti efectuează următoarele lucrări de interes comun: Provederea orașelor și comunelor cu apa higienică (apaducte etc.), canalizări, irigațiuni și drenagieri pentru ridicarea agriculturii, legarea de râpe, regularea cursurilor de apă contra inundărilor și contra surpărilor la țărături, exploatarea puterilor de apă (mori, ferestree, uzine electrice etc.), asigurarea concesiunilor și drepturilor de a folosi apele, apoi pescuitul.

Oficiile fluviale regulează râurile mai mari pe seama navigației și a plutitului, asigură țărături râurilor și face dispozițiile contra inundărilor.

Având în vedere interesele mari ale agriculturii și igienei — în serviciul cărora stau aceste oficii — e neapărat de lipsă ca aceste oficii să funcționeze și pe mai departe. Pe timpul de tranziție, serviciul se va restrânge numai la susținerea stabilimentelor și la asigurarea concesiunilor și drepturilor deja câștigate, și numai în cazuri de necesitate — inundări, conturbări de comunicație etc. — se vor efectua lucrări noi.

După împlinirea unirii faptice a țărilor ce se unesc, acest serviciu să fie introdus și în România de mai înainte, unde susnumitele chestiuni le administrău diferitele oficii locale cu neglijarea totală a câtorva facultăți.

Fiindcă în serviciul public al apelor a fost numai un inginer român, de aceea va fi de lipsă să primim contingentul complet de ingineri străini împreună cu măestri de apă. Noi vom înființa cu totul două inspectorate constatătoare din câte un bărbat de încredere specialist, în Sibiu pentru oficiile din Ardeal și în Arad pentru Banat și Părțile ungurene. Inspectoratul din Sibiu va face și serviciul central în resortul respectiv al Consiliului dirigent.

Sibiu, 17 Decembrie 1917.

Rudolf Oprean, referent.

I. Victor Vlad.

Andrei Crăciun.

Flaviu Șuluțiu.

Adnexa XIII.

Raportul forțelor hidraulice.

Onorat Congres!

Considerând că forțele hidraulice dau pe seama puterilor de tracțiune, pe seama serviciului motoric și pe seama iluminării un izvor cu mult mai ieftin, decât cum sunt cărbunii și lemnele, va fi necesară exploatarea forțelor hidraulice.

Conform măsurărilor făcute la fața locului prin oficiile de specialitate, s'a constatat pe pământul românesc dela noi prezența unei forțe hidraulice de 800,000 cai vapori pe lângă cantitatea de apă cea mai mică ce se scurge în timp de vară. Aceste forțe hidraulice reprezintă un folos anual de 515.000,000 franci, căruia îi corespunde o valoare de peste 10 miliarde.

Deoarece, pe baza experimentelor făcute în statele industriale din apus, putem aștepta chiar și peste 30—40 de ani că, pe una mie de locuitori ajunge 20 kilowați putere, ajungem la concluzia că pentru populațiunea noastră de aici de 6 ev. 7 milioane de suflete ne lipsesc 163,000 resp. 190,000 cai vapori energie cari sunt a se extrage atunci din locurile cele mai tipice și mai rentabile pe cari le-au stabilit măsurările amintite în congruență cu studiile mai precise ce au să se facă.

Bazându-ne pe ieftinătatea energiei electrice ce provine din electricitatea scoasă din forțele hidraulice, recomandăm introducerea ei în o rețea generală pentru scopurile de iluminare, în atelierile și fabricile acele unde e de lipsă energie ieftină motorică, apoi în orașe la circulația de tramvae, apoi bazându-ne pe rezultatele splendide ajunse la linia ferată Valtelina în a tracționa și trenuri mari cu energie electrică, propunem studiarea și acestui teren apt pentru de-a ieftini energia tracțională de trenuri.

Recomandăm în fine o conlucrare rațională între forțele hidraulice și între cele ce provin din gazurile pământene prin care fapt se poate ajunge din aceleași râuri, cu aceleași investiții de edificare, o sumă de kilowați de 4—5 ori mai mare. Toate forțele hidraulice să fie luate în monopolul statului.

Sibiu, la 17 Decembrie 1918.

I. Victor Vlad

Adnexa XIV.

Rezoluția congresului în chestia reformei agrare.

1. Resortul agriculturii să intervină la oficiul de triangulație și la cel catastral din Budapesta, pentru transpunerea datelor de triangulație și a hartelor cadastrale relative la teritoriile locuite de români.

2. Deoarece în Banat și Părțile Ungurene — cu excepția fostelor confinii militare — s'au făcut harte necesare, aici nu trebuiesc făcute planuri noi de moșii, în Ardealul propriu zis însă planurile moșiilor trebuiesc încă făcute, așa însă ca prin această lucrare fundamentală să nu se împiedece începerea și executarea parcelărilor.

3. Pentru ca să nu rămână pământ nelucrat până la executarea definitivă a parcelărilor, moșiile să se dea în arândă obștiilor comunale.

4. Chiar și acolo unde comasările sunt în curs, parcelarea trebuie să primeze.

5. Având în vedere agricultura intenzivă suntem de părere: a) Comasările să se facă într'un singur lot; excepție se poate face acolo unde situația locului și natura terenului impun două sau mai multe loturi; b) Fânațele să nu fie separate decât acolo unde terenul nu poate fi întrebuințat pentru arătură.

6. Izlazul (pășunea) să nu fie comunală și nici individuală, ci comună limitată, administrată de obștii.

7. Suntem de părere ca toate moșiile, ce urmează să fie parcelate, să se ia de stat ca astfel inginerii să poată executa lucrările de parcelare nesupărați de nimeni.

8. Pe terenele ce vor rămâne de prisos, după executarea parcelărilor, să se facă colonizări.

9. Parcelările fiind acum de mare importanță suntem de părere — ca măsurările să se poată începe în luna Martie 1919 — ca lucrările pregătitoare de birou să se înceapă cu luna Ianuarie 1919, constituindu-se birouri tehnice pe regiuni.

Sibiu, la 17 Decembrie 1918.

Inginer Colonel I. Băncilă.

Aurel Stoica.

Laurențiu Giurgiu.

Alexiu Muntean.

Traian Borneas.

George Imberuș.

Septimiu Smigelschi.

Cornel Horșia.

Aurel Florescu.

Adnexa XV.

Rezoluția Congresului în chestiunile industriale.

Se alege preșident al secției industriale Maxim I. Vulcu iar referent Emil Buia cari împreună cu cei 25 ingineri cari au participat la această secțiune aduc hotărârile ce urmează:

I. Referitor la tranziție:

1. Cele șapte inspectorate industriale aflătoare în Ardeal, Bănat și Părțile Ungurene vor trebui preluate de specialiști români.

2. Inspectorii aceștia vor referă cât mai grabnic despre starea industrială, despre școlile și cultura industrială de acolo.

3. Intreprinderile industriale de stat ori private vor trebui puse sub supraveghierea oamenilor noștri de specialitate cari au să raporteze din timp în timp despre toate afacerile întreprinderilor respective.

4. Nici o întreprindere industrială nu se poate înființa fără recomandarea Biroului Tehnic Superior precum și a Reuniunii Tehnicilor Români.

II. *Referitor la viitor* se primesc normele inginerului Ioan Ardelean care pornind din situația primitivă a întreprinderilor românești este pentru oprirea invaziunii capitalelor primejdioase cari bat la ușă, împedcând formarea întreprinderilor românești. Astfel e consult ca întreprinderile private să fie puse sub controla Reuniunii Tehnicilor Români impunându-li-se ca din întreg personalul de funcționari și muncitori, să se angajeze cel puțin 50% români, iar întreprinzătorul nou să-și ia companion sau conducător pe un specialist român. Când capitalul este bazat pe acții, atunci Reuniunea Tehnicilor Români să îngrijească ca cel puțin 25% să fie capital românesc — de stat sau privat — iar în conducerea instituției să fim reprezentați prin oameni de specialitate români. Având în vedere interesele întreprinderii românești, este necesar înființarea unei bănci industriale în stil mare cu participarea statului, care va sprijini pe întreprinzătorii noștri la recomandarea Reuniunii și pe lângă controla acesteia. Legea despre drepturile muncitorimii și a funcționarilor va trebui să fie supusă unui riguros control din partea Reuniunii.

Inițierea și sprijinirea școlilor industriale, precum și naționalizarea celor existente să se facă conform unui plan pus la discuția tuturor forurilor de specialitate. Tot astfel să se desvolte temeinic și cu mult zel industria noastră de casă.

Se propune formarea unui birou de informații, făcându-se conscrierea tuturor meseriașilor și industriașilor prin Reuniunea din Sibiu, care apoi să folosească materialul adunat pentru studii și propuneri.

Sibiu, la 17 Decemvrie 1918.

Maxim. I. Vulcu,
prezident.

Emil Buia,
referent.

Adnexa XVI.

Rezoluția secției Silvanale.

Onorat congres al Inginerilor români!

În conformitate cu hotărârile congresului de azi, secția silvi-tehnică pentru liquidarea tuturor oficiilor silvice erariale și de stat, apoi a stabilimentelor silvi-tehnice din fostul regat, precum și referitor la primirea lor în imperiul român din Transilvania, Banat și Părțile ungurene locuite de Români, prezintă următorul program:

I. Oficiile silvanale erariale.

În părțile locuite de români, fostul regat a susținut pentru administrarea pădurilor erariale, oficii și direcțiuni silvice în următoarele orașe:

1. Sighetul-Marmației cu 4 ocoale aparținătoare.
2. Cluj cu 16 ocoale.
3. Baia-mare cu 4 ocoale.
4. Lipova cu 12 ocoale.
5. Sebeșul-săsesc cu 9 ocoale.
6. Lugoj cu 12 ocoale.
7. Orșova cu 10 ocoale.

Aceste oficii silvice, sub numirea nouă «Direcțiunea silvică erarială din...» rămân și pe mai departe în vigoare su oficianții actuali, cu aceea observare, că șeful direcțiunii silvice, — ca funcționar de încredere — va fi denumit de Consiliul Dirigent român.

Pentru asigurarea intactă a acestor averi naționale mobile și imobile de mare importanță, șeful designat pentru fiecare direcțiune, are să primească în timpul cel mai scurt conducerea direcțiunii silvice, concrezută lui spre administrare, pe lângă următoarele datorințe:

- a) Primește conducerea oficiului dela fostul conducător al regimului vechiu;
- b) Face pe baza inventarului vechiu, inventar nou despre averea erarială mobilă și imobilă;
- c) Conscrie contractele din vigoare, având datorința să erueze după starea faptică eventualele scăderi, din punct de vedere al siguranței referitor la taxele silvice, la predarea produselor și la modul de exploatare și reimpădurire. Contrahenților le aduce la cunoștință, că pe viitor solvirea ratelor contractuale au să se facă exclusiv la cassele Consiliului Dirigent, solviri la alte casse nu se vor lua la cunoștință;
- d) Compune evidența personalului silvi-tehnic și auxiliar împărțit la direcțiunea silvică concrezută lui spre administrare și la ocoalele aparținătoare, se exprimă fiecărei persoane, că poate rămâne și pe mai departe în serviciu, întrucât corespunde chemării sale;
- e) Face dispozițiile de lipsă, ca personalul primit dela regimul vechiu, să depună jurământul pentru statul român.

II. Oficiile silvice de stat.

Pentru administrarea pădurilor de caracter privat, cum sunt cele ale orașelor, comunelor, corporațiilor etc. fostul regat a susținut pe teritoarele locuite de români așa numitele «Oficii silvice de Stat» cu următoarele sedii: Sighetul Marmației, Careii-mari, Oradea-mare, Zălau, Dej, Bistrița, Cluj, Turda, Brașov, Făgăraș, Sighișoara, Sibiu, Sân-Mărtin, Aiud, Deva, Arad, Timișoara, Csikszereda, Székelyudvarhely și Szepsiszentgyörgy peste tot 21 oficii silvice.

Acestea oficii silvice încă vor fi luate în administrația Consiliului Dirigent prin denumirea unui

șef ca om de încredere pentru fiecare oficiu silvic de stat. Primirea oficiului și angajarea oficialilor actuali ai regimului vechiu, se va face în mod analog cum s'a spus la direcțiunile silvice erariale sub I.

Intrucât pentru conducerea oficiilor amintite nu s'ar putea recruta numărul de lipsă al șefilor, atunci se pot conține câte 2—3 oficii silvice învecinate într'un singur oficiu.

Facem aici o împărțire interimală pentru primirea și administrarea oficiilor silvice de stat conținute la numărul de 18 cu 63 ocoale subordonate, și anume:

Oficiul silvic de stat:

1. În Sighetul Marmației cu 4 ocoale.
2. În Zălau cu 4 ocoale.
3. În Dej cu 3 ocoale.
4. În Cluj cu 6 ocoale.
5. În Turda cu 3 ocoale.
6. În Arad cu 2 ocoale.
7. În Oradea cu 3 ocoale.
8. În Brașov cu 5 ocoale.
9. În Făgăraș cu 3 ocoale.
10. În Sibiu cu 9 ocoale.
11. În Aiud cu 5 ocoale.
12. În Sighișoara cu 5 ocoale.
13. În Deva cu 8 ocoale.
14. În Timișoara cu 2 ocoale.
15. În Târgul-Murășului cu 4 ocoale.
16. În Szepsiszentgyörgy cu 6 ocoale.
17. În Székelyudvarhely cu 3 ocoale.
18. În Csikszereda cu 6 ocoale.

III. Instituțiuni polițiale silvice.

Pentru controlarea proprietarilor de păduri, fostul stat a susținut pe teritoriile locuite de români 8 inspectorate silvice și anume în Sighetul Marmației, Oradea-mare, Cluj, Târgul-Murășului, Brașov, Sibiu, Deva și Timișoara.

Aceste inspectorate silvice, n'au nici o însemnătate, deci propunem sistarea lor adnexând sfera lor de competență oficiilor silvice de stat analizate sub II.

Inspectorii silvici din oficiile de sub III, întru cât se declară, că voesc să servească mai departe în statul român, trebuiesc împărțiți parte oficiilor de sub II, parte la cele de sub I, după aptitudinile respectivilor. Cei cari nu doresc să între în serviciul statului român, sau nu vor fi declarați de apți, sunt a se pune la dispozițiunea statului maghiar.

IV. Școli silvice inferioare.

Fostul regat a susținut în părțile locuite de români pentru pregătirea și instruirea personalului auxiliar 2 școli silvice inferioare bine aranjate și anume în Görgényszentimre și lângă Timișoara în Pădurea de Vânat. Aceste instituțiuni încă trebuiesc preluate cu inventar complet. În fruntea fiecărei școli este a se denumi un silvi-tehnic potrivit și a i-se atașa încă o putere didactică ca ajutor în mod interimal până la reorganizarea finală.

Luând în vedere că este datorința statului român să se îngrijească de surescenența de lipsă a silvi-tehnicilor, se atrage atențiunea Consiliului Dirigent, că școala silvică medie de lângă Timișoara să se transforme în școală superioară pentru ingineri-silvici.

V. Dispoziții transitorice.

Pentru întregirea personalului silvi-tehnic, de care este lipsă arzătoare, și pentru a da posibilitatea tinerilor absolvenți ca să-și câștige diploma până la altă dispoziție, se propune constituirea unei comisii examinătoare constatatoare din cinci membrii cu president cu tot în sediul Consiliului dirigent. Recrutarea comisarilor pentru examinare se propune din următorii specialiști: Al. Bălaș-Lissa, M. Ittu, L. Martian, P. Borțun, Al. Diaconovici, Aug. Câmpian, I. Aleman, I. Moldovan, B. Crăciun, D. Mărian, V. Linția și I. Comanici. Ca normativă pentru examenul de diplomă se fixează absolvirea unei școli superioare silvice și praxă de un an. Până la alte dispozițiuni rămân în vigoare legile actuale referitoare la administrarea și susținerea pădurilor.

VI. Administrația Centrală.

Afacerile silvice se conduc la Consiliul Dirigent prin «Secția silvică» în fruntea căreia stă un secretar de stat administrativ. Secția are două despărțăminte: a) *Administrația pădurilor erariale*, condusă de un șef căruia i-se împarte doi referenți și 4 silvi-tehnici b) *Administrația pădurilor private* în frunte cu un șef căruia să i-se împartă un referent și 2 silvi-tehnici; Secretarul de stat, apoi întreg personalul secției silvice centrale se poate recruta exclusiv numai din bărbați cu diplomă de ingineri-silvici.

VII. Personalul silvi-tehnic.

Pentru instalarea și organizarea administrației silvice, — în cadrele acestui program — cu toate restrângerile făcute, sunt neapărat de lipsă 47—50 ingineri silvici, a căror recrutare se poate face — pe baza informațiilor câștigate în congresul inginerilor, — din contingentul de acum al silvi-tehnicilor români.

VIII. Încheiu programul cu observarea că:

Pentru asigurarea demersului regulat în administrația pădurilor, apoi cu considerare deosebită la multele afaceri special tehnice încopiate cu exploatarea produselor silvice, constatăm necesitatea ca secția silvică — dimpreună cu toate celelalte secții tehnice, propuse de congresul inginerilor români — să fie neschimbat instalate în Consiliul Dirigent, ca resort tehnic, reprezentat prin șeful acestui resort care va fi o persoană cu calificare tehnică.

Sibiu, la 17 Decembrie 1918.

Alexandru Bălaș-Lissa, dir. silvic al Comunității de avere în Caransebeș, președintele secției, Mihail Ittu, Vasile Mariția, Baiu Crăciun, Ioan Aleman, Petre Borțun, Pavel Goanță, Petru Fotocu, Ioan Zeicu, Ionel Moldovan, Demetriu Marian, Simeon Simu.

Adnexa XVII.

Protocol

luat cu ocaziunea desbaterilor secției montanistice (IX) la Congresul Technicilor ținut în Sibiu în 16 și zilele următoare a luni Dec. a. 1918.

Participanți: *Olimpiu Ambruș, Valer Ambruș, Ioan Andrea, Ioan Băbușiu, Vasile Lazar, Izidor Muntean, Petru Ormoș și Valeriu Pop.*

Secția pertractând toate chestiile de urgență de caracter tehnic montanistic prezintă următorul:

Proiect de rezoluțiune.

Congresul inginerilor propune Consiliului dirigent ca pentru preluarea minelor de cărbuni precum a minelor și uzinelor de fier și metal cu toate angajamentele, depozitele, rezervele și valorile lor cari se află pe pământul teritorului ardelenesc, bănățnesc și a părților ungurene locuite de români, Consiliul dirigent român din Sibiu să exmită comisuni speciale constătătoare din tehnici de specialitate, cari cu conlucrarea factorilor juridici și comerciali să preiee cât mai curând averile aceste naționale, să se îngrijească de asigurarea acestora precum și de continuitatea lucrărilor și asigurarea producțiunii.

Aceste averi și valori se află pe următoarele teritorii resp. în următoarele localități:

Ocolul minier Baia-mare (Comit. Sătmar) cu schelele de mine de aur: Valea-Roșie (Veresviz), Dealul crucii (Kereszthegy) minele de plumb și argint: Baia-Sprie (Felső-bánya); minele de argint și cusitor (Zn.): Cannic (Kapnikbánya); minele de aur și aramă din Băiuț (Erzsébetbánya); minele de sulfid de fier (Pyrit) Rodna-veche și uzinele de metal (topitoare) din Firiza (Alsofernezely) cu uzinele de Acid sulfuric aparținătoare societății private Phönix.

Ocolul minier Zlatna cu schela de mine de aur: Roșia-Montană (Verespatak) și stabilimentele de steampuri din Gura-Roșie: schela de mine de aur din Săcărâmb (Nagy-ág) cu stabilimentele de steampuri din Certeji; cu uzinele de metal (topitoare) din Zlatna și cu oficiile de schimbat aur din Abrud și Zlatna.

Ocolul minier Hunedoara cu schelele de mine de fier din Ghelar, Károlybánya, Aranyosbányatelep, Runc, Nyiresfalva și Alun (Comit. Hunedoarei); Sălciua de sus și Sălciua de jos (Comit. Turda-Arieș); Cacova și Ruszkató (Comit. Caraș-Severin și uzinele și topitoarele de fier din Hunedoara, Govășdia și Cugir.

Ocolul minier Petroșeni; cu schelele minerice de cărbuni aparținătoare erariului în Valea-Jiului și în legătură cu aceste mine controla tuturor schelelor în posesiune privată în Valea-Jiului.

Ocolul Uioara pentru saline, cu salinele din Uioara-de-Murăș, Ocna-Dejului, Parajd, Turda, Ocna-Sibiului, Șugatag și Cosciu (Ronaszék).

Ocolul minier Cluj, cu sondele de gaz din Sărmașel, Șamșudul de Câmpie, Zau, Șaroșul-unguresc, Bazna, Copșa mică și Nădpatak, precum și sondele de apă minerală din Ugra de Murăș și Sângiorgiul de Murăș. Tot în legătură cu aceste sonde de gaz și apă minerală preluarea controlului pentru conductele de gaz: Șarmășel-Turda-Uioara de Murăș, Șaroșul-unguresc, Sântmărtin, Bazna și Bazna-Mediaș aparținătoare diferitelor societăți private și comunități.

Referitor la comorile de cărbuni de piatră din subsolul teritoarelor din Ardeal, Bănat și părțile ungurene locuite de români raportăm Congresului ingineresc următoarele:

Cantitatea cărbunilor de pe teritoarele exploarate până acum și a teritoarelor cunoscute ca teritoare miniere de cărbuni este în număr rotund (7 miliarde) șapte miliarde qu., care cantitate pe lângă producțiunea anuală prezentă de 26 milioane qu., care producțiune în viitor va crește treptat, aproximativ în timp de 250 ani ar fi total epuizată. Congresul își ține de datorință ca să atragă încă acum atențiunea Guvernului asupra factorului celui mai important de industrie și cultură națională, ca acest izvor de energie indispensabil să fie cruțat și întrebuițat cât se poate de rațional. Pentru întrebuițarea rațională a comorilor naționale ce zac în cărbuni în timpurile din urmă chiar și acele țări fac dispoziții legislative, cari au rezerve de cărbuni pe mii de ani. Cu considerare la împrejurările aceste Congresul propune ca să ne nizuim a desvoldă și a lua în folosință înainte de toate izvoarele de energie aflătoare în apă și gaz, iar pentru regularea exploatării cât mai rațională și economică, cărbuni de piatră să fie obiecte de monopol, respective să se iee în proprietatea națiunii. Monopolizarea s'ar putea face acum cu ocaziunea preluării imperiului cu mai puține piedeci și cu puțină sgduire a întreprinderilor industriale de acest soi.

Relațiunile sunt cu mult mai nefavorabile la mineralele de fier și mangan din cari până acum e constatată o cantitate de 290 (două sute nouăzeci) qu., care cantitate pe lângă producțiunea anuală prezentă s'ar exploată aproximativ în 120 ani. Din cauza aceasta monopolul trebuie să fie extins și peste piatra de fier și mangan.

Cantitatea de minerale de aluminium a căror însemnătate industrială în timpul din urmă a crescut rapid încă este limitată, din care cauză exploatarea metalului aluminium încă e de a se regulă prin monopolizare.

Dintre metalele nobile cu ocaziunea aceasta amintim pe scurt numai exploatarea aurului, care pe teritoriul românesc ajunge anual quantul de 2600 kg. care cantitate pe lângă stările valutare de înainte de răboiu corăspunde sumei de 10 milioane coroane. Producțiunea aceasta pe lângă perfecționarea stabilimentelor și a schelelor miniere, cari până acum au fost neglijate din partea fostelor guverne maghiare, s'ar putea potența până la o cantitate de 3 sau 4-ori

mai mare. La această potențare putem conta și de aceea, pentru că participarea capitalului la întreprinderi miniere de caracter metalic va fi mai intensivă în urma monopolizării mineralelor de fier, mangan, aluminiu și cărbuni.

Pe lângă libertatea industrială minieră de până acum exploatarea metalelor nobile o aflăm mai asigurată ca pe lângă o eventuală monopolizare a lor. Producțiunea aurului din ținuturile românești face abia $\frac{1}{2}\%$ din producțiunea mondială, din care cauză restrângerea industriei metalelor nobile numai din motiv financiar-politic s'ar putea cumperi.

Dorim a atrage atențiunea guvernului asupra comoarei enorme a gazului de pământ a cărui exploatare respective valorizare fostul guvern maghiar a exarândat-o societății germane «Deutsche Bank». Considerând importanța industrială a gazului de pământ și importanța ce o are gazul mai ales în dezvoltarea și viața orașelor, propunem ca teritoarele de gaz și conductele de gaz să nu fie lăsate în exploatare și conducere străină, ci să fie în imediata supraveghiere a Consiliului Dirigent român respective a guvernului.

În urmă ținem de-a amintii ca în interesul de a valoriza bogăția minerală a Ardealului este o problemă urgentă a imbrătoșă și a rezolvă chestia de educație specială de tehnică montană. În scopul acesta e de lipsă a se întregi și aranja politehnica din București cu catedre pentru facultățile speciale de montanistică, metalurgie de fier și metal. Până când acestea facultăți vor fi aranjate, tineri români și ingineri din praxă să fie trimiși și ajutați de stat să studieze la școlile speciale din străinătate și să-și câștige experiența la stabilimente străine.

Adnexa XVIII.

Statutele „Reuniunii Tehnicilor Români“.

§ 1.

Titlul: «Reuniunea Tehnicilor Români».

§ 2.

Scopul: Gruparea inginerilor și a tuturor persoanelor ce se ocupă cu lucrări tehnice, pentru a servi cât mai cu efect reînvierea neamului românesc, dar mai cu seamă pentru a crea o bază pozitivă specialiștilor tehnici pentru realizarea programelor lor.

§ 3.

Membrii: Reuniunea are membrii fondatori, pe viață, ordinari și onorari. Membrii Reuniunii pot fi persoane, corporațiuni, persoane juridice etc. dacă vor fi primiți de Reuniune resp. de organele ei competente; respingerea nu se motivează.

§ 4.

Membru fondator al Reuniunii este acela, care solvește deodată cel puțin 500 lei; *membru pe viață*

solvește odată pentru totdeauna 300 lei; *membru ordinar* a) în secția inginerilor poate fi numai un inginer cu diplomat sau în aplicație, iar pe viitor — socotind 4 ani dela înființarea politehnicei române — numai un inginer cu diplomă; b) *membru ordinar în secția oficianților și a întreprinzătorilor* pot fi toți aceia, cari au o calificare corăspunzătoare (școli medii sau alte școli corăspunzătoare acestora) c) *membru ordinar în secția suboficianților* poate fi acel aplicat tehnic, care cade afară de sfera celor amintiți mai sus. Taxele membrilor ordinari se fixează în Regulamentul pentru afacerile interne, ca *membrii onorari* se pot alege toate acele persoane cari și-au câștigat merite pe orice teren tehnic; acești membri sunt liberi de taxe.

§ 5.

Fiecare membru înceată ca atare: prin moarte, prin repășire și prin eschidere din partea R. T. R. contra eschiderii se poate înainta recurs la proxima adunare generală.

§ 6.

Organismul: Reuniunea se compune din trei secții: I Secția inginerilor, II Secția oficianților și a persoanelor cari se ocupă cu afaceri tehnice și III Secția suboficianților.

Fiecare secție se îngrijește de câștigarea mijloacelor financiare și se administrează de sine stător, iar pentru conducerea afacerilor comune se formează un comitet dirigent (central) în care se desighează din partea fiecărei secții câte 3 membri ordinari și câte 2 suplenți, cari aleși fiind de adunarea generală se constituiesc de sine.

§ 7.

Afacerile Reuniunii le provăd: a) Adunarea generală, b) Comitetul dirigent, c) Secțiile.

§ 8.

Adunarea generală e conchemată și condusă de prezidentul comitetului central, în lipsa acestuia de viceprezident sau un membru designat de comitetul central.

Drepturile și datorințele adunării generale sunt:

1. Deleagă pe baza designării secțiilor — comitetul central și fixează salariile funcționarilor acestuia.
2. Statorește principiile conducătoare pentru înaintarea scopului Reuniunii.
3. Decide despre primirea membrilor onorari și despre primirea sau eschiderea celor ordinari în caz de recurs.
4. Decide asupra propunerilor făcute de comitetul central, sau de membri, dacă acestea au fost înaintate baremi cu 8 zile înainte de adunare comitetului central.
5. Decide în toate afacerile comune cari trec peste competența comitetului central.

§ 9.

Adunarea generală e în drept a aduce concluze valide, dacă sunt prezenți jumătate dintre membrii ei. Modificări de statute se pot face numai dacă sunt prezenți baremi $\frac{2}{3}$ din fiecare secție.

§ 10.

Concluzele adunării generale vor avea putere legală numai atunci, dacă adunarea generală e conchemată cel puțin cu 15 zile înainte, despre care termin trebuiesc încunoștiințate în primul rând secțiile proprii.

§ 11.

Adunarea decide prin majoritate de voturi, în caz de paritate decide votul prezidentului.

§ 12.

Reședința Reuniunii se fixează totdeauna în vreunul din locurile centrale ale culturii românești.

§ 13.

Reuniunea se desființează dacă numărul total al membrilor scade la numărul funcționarilor ei, sau în cazul când vre-una din secții decide prin $\frac{2}{3}$ a voturilor ei desființarea secției. În caz de desființare a vre-unei secții, averea aceleia nu poate trece în proprietatea membrilor ei.

§ 14.

Până la puțința de a se forma diferitele secții, Reuniunea se poate compune și numai din una sau două secții.

§ 15.

Pentru toate afacerile necuprinse în statute se compun regulamente cari se aprobă de cătră adunările secțiilor singurate iar regulamentul pentru afacerile interne ale comitetului central se va aprobă de adunarea generală a Reuniunii.

Sibiu, 17 Decembrie 1918.

INFORMAȚIUNI.

Reuniunea Tehnicilor Români fiind în plină organizare se aranjează a da membrilor și publicului mare următoarele servicii:

Tehnicianilor cari caută lucrări sau aplicații, le va sta într'ajutor atât prin recomandări la instituții cât și la lucrări venite din partea publicului.

Instituțiunile noastre și particularii interesați vor putea câștiga la Reuniunea noastră specialiștii cei mai versați în diferitele lucrări.

Pe seama proiectelor de stabilimente și edificii, vom elabora programe de proiectare.

Reuniunea va trimite membri ei în toate cazurile de juriu pentru judecarea proiectelor de concurență.

Intreprinzătorilor noștri le va sta într'ajutor întru câștigarea creditelor.

Va face, — prin experții săi — proceduri de specialitate în cazuri litigioase.

Reuniunea va face pe seama membrilor ei recomandările dorite la reuniunile-surori și la instituțiunile tehnice din celelalte ținuturi ale României.

Revista va publica inseratele firmelor românești.

*

Salutul Congresului nostru adresat Corpului Tehnic din România veche a fost comunicat prin delegații noștri colonel I. Băncilă și I. V. Vlad Asociației Politehnice din București în ședința plenară a Comitetului Diriguitor. Delegația noastră a fost primită în modul cel mai călduros, exprimându-se dorința ca legăturile, dintre inginerimea de dincolo de Carpați și dintre Reuniunea noastră acum înființată, să devină cât mai strânse. Dl. Ministru al Lucrărilor Publice, dl. Anghel Saligny și dl. secretar general Constantin Bușilă au primit pe delegații noștri cu cea mai vădită dragoste.

Pentru perfectuarea legăturilor va sosi la Sibiu o delegație a Societății Generale a Inginerilor din vechiul Regat condusă de d-nii C. Balș și N. Irimie.

*

Vești dela frații noștri. În Bucovina încă s'a ținut un congres ingineresc, în luna Decembrie, constatându-se un număr de 27 ingineri bucovineni.

*

Societatea Generală a inginerilor a înființat o bancă cu capital societar de 10 milioane lei, cu scopul de a sta într'ajutor intreprinzătorilor români. Au primit informația că acest capital societar va fi urcat la dublu.

*

Dl. Mihai A. Popoviciu a exoperat la guvernul României 700 locuri pe seama universitarilor noștri cari au rămas cu studiile întrerupte la universitățile streine. Aceștia vor avea cartiruire și vipt gratuit.

În 20 Ianuarie a avut loc la București un congres al inginerilor mineri, cari inzistând asupra modurilor cum are să dea o importanță mai mare producției minere, au hotărât să facă legătură strânsă cu colegii noștri mineri.

*

Societățile culturale din vechiul regat au pornit o intensă lucrare pentru de-a eterniza câștigarea răsboiului de întregire a neamului prin zidirea unei catedrale grandioase întocmai ca și marii Voevozi ai istoriei românești.

*

Arhitecții din București au hotărât să sistemizeze expoziții de schițe și proiecte din domeniul stilului nostru românesc.